

ሎዶቅያ - ቁጥር አራት

የተደራረቡ ታሪኮች

Jeff Pippenger

2023-09-01

እኔ ያመለከትሁት ገጽታ፣ ስቲፈን ሃስኬል ምናልባት በቀጥታ አላየውም ነገር ግን ይህን እውነታ ወደ ብርሃን የሚያመጡትን እውነቶች በመቀበሉ ደግፎታል፤ እርሱም የጥንታዊ እስራኤል ማጠቃለያ ታሪክ ውስጥ፣ በአንድ ጊዜ ከዚያው ታሪካዊ ዘመን ጋር ተደራርቦ ያለውን የዘመናዊ እስራኤል መጀመሪያ እንደምታገኙ ነው። ክርስቶስ ከብዙዎች ጋር ለአንድ ሳምንት (ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ቀናት) ኪዳኑን ሲያጸና፣ ጥንታዊ እስራኤል ከጌታ አፍ ልትተፋ በሚቃረብበት የሎዶቅያ ልምምድ ውስጥ እየኖረች ነበር። በዚያው ጊዜ ዘመናዊቱ እስራኤል የኤፌሶን ልምምድ እየኖረች ነበር። የጥንታዊቱ እስራኤል ሎዶቅያ በመበተን ላይ ሳለች፣ የዘመናዊቱ እስራኤል ኤፌሶን በዚያው ታሪክ ውስጥ እየተሰበሰበች ነበር።

እና “አዎን”፣ እናንተ ብትጠይቁ እንደምትገምቱት፣ ክርስቶስ የዳንኤል ምዕራፍ ዘጠኝ ፍጻሜ ሆኖ ኪዳኑን ያጸናበት ሳምንት፣ በጥምቀቱ የጀመረና በእስጢፋኖስ ድንጋይ መወገር ያበቃው፣ በቃል በቃል ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት እንዳልነበረ አውቃለሁ፤ ነገር ግን በትንቢታዊ መልኩ በእርግጥ እንዲሁ ነበረ፣ ምክንያቱም በትንቢት አንድ ዓመት ከሶስት መቶ ስድሳ ቀናት ጋር ይመጣል። ሶስት መቶ ስድሳ ቀናት በሰባት ሲባዙ ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት ይሆናሉ፣ እና የዚያ ትንቢታዊ ሳምንት “ትክክለኛው መካከል” መስቀሉ ነው። በትንቢታዊ መልኩ ክርስቶስ መስቀሉን በዚያ ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት ትንቢታዊ ዘመን ትክክለኛ መካከል አኖረው፣ በዚህም ዘሌዋውያን ሃያ ስድስት ያለው “ሰባት ዘመን” በክርስቶስ መስቀል እንደ ተመሰረተና እንደ ተደገፈ አሳይ። ሲስተር ዋይት፣ እንደምታስተምረው፣ የዕንባቆም ሁለቱም ቅዱሳን ሰንጠረዦች፣ የ1843 እና የ1850 ገበታ በገበታው ትክክለኛ መካከል የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመት ትንቢት እንዳላቸው፣ እና ሁለቱም ገበታዎች በዚያ ምሳሌ ትክክለኛ መካከል መስቀሉን እንዳላቸው፣ መሆኑ የአጋጣሚ ነገር አይደለም።

መጽሐፍ ቅዱስ ሰዎች ለዚህ ሕይወት ወይም ለሚመጣው ሕይወት እንዲዘጋጁ ሊያስፈልጋቸው የሚገቡትን መርሆች ሁሉ ይዟል። እነዚህም መርሆች በሁሉም ሰዎች ሊገቡ ይችላሉ። ትምህርቱን የሚያከብር መንፈስ ያለው ማንም ሰው ከመጽሐፍ ቅዱስ አንዲት ንባብ እንኳ ሳይነብብ ከእርሷ የሚረዳ አንድ ሐሳብ ሳያገኝ ሊቀር አይችልም። ነገር ግን ከመጽሐፍ ቅዱስ የሚገኘው እጅግ ውድ ትምህርት በአልፎ አልፎ ወይም በተቆራረጠ ጥናት አይገኝም። የእውነት ታላቅ ሥርዓቱ ፈጣን ወይም ግዴላሽ አንባቢ እንዲያስተውለው እንዲሁ ተቀርቦ አልተሰጠም። ከብዙ መዝገቦች ብዙዎች ከላይ በታች ጥልቅ ውስጥ ተሰውረው አሉ፤ እነርሱም በትንቢት ፍለጋና በቀጣይ ጥረት ብቻ ሊገኙ ይችላሉ። ያን ታላቅ ሙሉ ነገር የሚያቀናጁት እውነቶች “ጥቂት በዚህ፣ ጥቂትም በዚያ” ተፈልገው መሰብሰብ ይገባቸዋል። ኢሳይያስ 28፡10።

“እንዲህ ተመርመረው ተሰብስበው ሲቀርቡ፣ እርስ በርሳቸው ፍጹም ተስማሚ እንደሆኑ ይገኛሉ። እያንዳንዱ ወንጌል ለሌሎቹ ማሟያ ነው፤ እያንዳንዱም ትንቢት የሌለው ማብራሪያ ነው፤ እያንዳንዱም እውነት የሌለ እውነት እድገት ነው። በአይሁድ ሥርዓተ አምልኮ ውስጥ ያሉት ምሳሌያዊ አይነቶች በወንጌል ግልጽ ይሆናሉ። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ያለ እያንዳንዱ መርህ የራሱ ስፍራ አለው፤ እያንዳንዱም እውነታ የራሱ አስፈላጊነት አለው። የአጠቃላይም መዋቅር በእቅዱና በአፈጻጸሙ ለደራሲው ምስክር ይሆናል። እንዲህ ያለ መዋቅር ከማያልቀው አእምሮ በቀር ሌላ አእምሮ ሊያስብውም ሊያበጀውም አይችልም።” Education, 123.

ከሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት እያንዳንዳቸው በሚለራዊት ታሪክ እንዲሁም በእኛ ታሪክ ውስጥ እንደሚደገሙ ከሚያሳዩው መርህ ጋር አንድ ሌላ አስፈላጊ መርህ ደግሞ ቀደምት አድቼንቲዝም ተቀብሎት ነበር። ይህ መርህ በአንድ ታሪክ ውስጥ ያሉ “ውስጣዊና ውጭዊ” ትንቢታዊ መስመሮች እውነትን ለማስተላለፍ በመንፈስ ቅዱስ እንደሚጠቀሙ ያሳያል። ሚሊር ይህን አስተውሎ በቀጥታም አስተምሮታል። በትክክል እንደ አስተማረውም፣ የራእይ ሰባቱ ማጎተሞች ከቤተ ክርስቲያናቱ ጋር ትይዩ ታሪክን ይወክላሉ፤ ነገር ግን በዚያ ትይዩ ምሳሌ ውስጥ ማጎተሞቹ ውጭዊ እውነትን፣ ቤተ ክርስቲያናቱ ደግሞ የዚያውን ተመሳሳይ ታሪክ ውስጣዊ እውነት ይወክላሉ። ኡራያ ስሚዝ ደግሞ ይህን መርህ ይመለከታል፤ “ውስጣዊ” እና “ውጭዊ” የሚሉትን ቃላትም ይጠቀማል፤ እነዚህም ሁለቱን ትይዩ መስመሮች ለመግለጽ ከሁሉ የተሻለ መንገድ እንደሆኑ ለእኔ ይመስላል።

“ማጎተሞቹ በራእይ መጽሐፍ 4ኛ፣ 5ኛ፣ እና 6ኛ ምዕራፎች ላይ ለማስተዋል ይቀርባሉ። በእነዚህ ማጎተሞች ሥር የቀረቡት ትዕይንቶች በራእይ 6 እና በራእይ 8 የመጀመሪያው ቁጥር ውስጥ ይታያሉ። እነርሱ በግልጽ ሁኔታ ከዚህ የሥርዓተ ዘመን መከፈት ጀምሮ እስከ ክርስቶስ መምጣት ድረስ ቤተ ክርስቲያን የተያያዘችባቸውን ክስተቶች ያካትታሉ።”

“ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት የቤተ ክርስቲያንን ውስጣዊ ታሪክ ሲያቀርቡ፣ ሰባቱ ማጎተሞች ደግሞ የውጭዊ ታሪክን ታላላቅ ክስተቶች ወደ እይታ ያመጣሉ።” ኡራያ ስሚዝ፣ The Biblical Institute, 253.

አሁን ሰባቱን ቤተ ክርስቲያናት መመርመራችንን እንጀምራለን። የመጀመሪያዎቹ ሁለት ቤተ ክርስቲያናት፣ እንዲሁም ደግሞ ሦስተኛውና አራተኛው ቤተ ክርስቲያን በአንድነት ሊታሰቡ የሚገባቸው የ“ምክንያትና ውጤት” ግንኙነት እንዳላቸው መገንዘብ አስፈላጊ ነው። ሰምርኔስ በሮም የተሰደዱትን የሚወክል ቤተ ክርስቲያን ናት፤ ኤፌሶንም ወንጌልን ወደ መላው ዓለም ያደረሰች ቤተ ክርስቲያን ናት።

“በአንጾኪያ ደቀ መዛሙርቱ መጀመሪያ ጊዜ ክርስቲያኖች ተብለው ተጠሩ። ይህ ስም የተሰጣቸው ክርስቶስ የስብከታቸው፣ የትምህርታቸው፣ እና የውይይታቸው ዋና እርስተ ጉዳይ ስለነበረ ነው። ያለማቋረጥ በምድር አገልግሎቱ ዘመን ውስጥ፣ ደቀ መዛሙርቱ በግል መገኘቱ የተባረኩባቸውን ቀኖች ላይ የተከሰቱትን ክስተቶች ዘወትር ይነግሩ ነበር። ሳይታክቱ በትምህርቶቹና በፈውስ ተአምራቱ ላይ ይቆዩ ነበር። በሚንቀጠቀጡ ከንፈሮችና በእንባ በተሞሉ ዓይኖች ስለ ሕመም በአትክልቱ፣ ስለ መሰጠቱ፣ ስለ ፍርዱና ስለ መስቀሉ ሞት ይናገሩ ነበር፤ እንዲሁም ጠላቶቹ ያደረሱበትን ስድብና ሥቃይ በትዕግሥትና በትሕትና የተሸከሙበትን፣ እና የሚያሳድዱትን ስለ እነርሱ በእግዚአብሔርነት ባለው ርኅራኄ የጸለየበትን ይናገሩ ነበር። ስለ ትንሣኤውና ስለ ዕርገቱ፣ እንዲሁም ለወደቀ ሰው አማላጅ ሆኖ በሰማይ ስለሚያደርገው ሥራ በደስታ የሚቆዩባቸው ርእሶች ነበሩ። አሕዛብ ክርስቲያኖች ብለው መጥራታቸው ተገቢ ነበር፤ ምክንያቱም ክርስቶስን ይሰብኩ ነበርና ጸሎታቸውንም በእርሱ አማካኝነት ወደ እግዚአብሔር ያቀርቡ ነበር።”

“ክርስቲያን የሚለውን ስም የሰጣቸው እግዚአብሔር ነበር። ይህ ከክርስቶስ ጋር ራሳቸውን ለሚያቆራኙ ሁሉ የተሰጠ ንጉሣዊ ስም ነው። ያዕቆብ በኋላ፣ ‘ባለጠጎች እናንተን አያስጨንቁችሁምን? ወደ ፍርድ ወንበሮችስ አይጎትቷችሁምን? የተጠራችሁበትን ያን የከበረ ስም እነርሱ አይሰድቡትምን?’ ብሎ የጻፈው ስለዚህ ስም ነበር። ያዕቆብ 2፥6, 7። ጴጥሮስም፣ ‘ማንም እንደ ክርስቲያን ቢከራከር አይፈር፤ በዚህ ነገር ግን እግዚአብሔርን ያክብር።’ ስለ ክርስቶስ ስም ብትሰደቡ ብጹዓን ናችሁ፤ ምክንያቱም የክብርና የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ላይ ያርፋልና።’ ሲል አወጀ። 1 ጴጥሮስ 4፥16, 14።” የሐዋርያት ሥራ, 157.

በኤፌሶን ያላቸው ቤተ ክርስቲያን፣ “በክርስቶስ ኢየሱስ እግዚአብሔርን በሚገባ የኖረችውን” ቀደምት ቤተ ክርስቲያን ትወክላለች፤ ይህም ሁልጊዜ “ውጤት” የሚያመጣ “ምክንያት” ነው።

አዎን፡ በክርስቶስ ኢየሱስ በእግዚአብሔርነት መኖር የሚፈልጉ ሁሉ ስደትን ይቀበላሉ። 2 ጢሞቴዎስ 3፡12።

የኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን አምላካዊነት በሰምርና ቤተ ክርስቲያን የተወከለውን ስደት አመጣ። እነዚህ ሁለት ቤተ ክርስቲያናት የምክንያትና የውጤት ግንኙነትን ይወክላሉ፤ ውጤቱም ከምክንያቱ በፊት ሊመጣ አይችልም። የእሑድ ሕግ ቀውስ ስደት፣ እህት ዋይት “primitive godliness” ብላ የምትጠራው ነገር ሲገለጥ ይነሣል። ይህም በያለፉ ወይም በመጀመሪያ ዘመናት ታሪኮች ውስጥ የተገለጸ አምላካዊነት ነው።

“ምንም እንኳ እምነትና አምልኮ በሰፊው ወደ ኋላ የተመለሱ ቢሆኑም፣ በእነዚህ ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ እውነተኛ የክርስቶስ ተከታዮች አሉ። እግዚአብሔር ፍርዶቹን በምድር ላይ ከሚጎበኙበት የመጨረሻ ጊዜ በፊት፣ በጌታ ሕዝብ መካከል ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ ያልታዩ እንደዚያ ያለ የጥንታዊ እግዚአብሔርነት መነቃቃት ይኖራል። የእግዚአብሔር መንፈስና ኃይል በልጆቹ ላይ ይፈስሳል። በዚያን ጊዜ የዚህ ዓለም ፍቅር ለእግዚአብሔርና ለቃሉ ያለውን ፍቅር በተተካባቸው ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ ካሉት ብዙዎች ራሳቸውን ይለያሉ። ከአገልጋዮችም ሆነ ከሕዝቡ መካከል ብዙዎች፣ እግዚአብሔር ለጌታ ሁለተኛ ምጽአት ሕዝብ እንዲዘጋጅ በዚህ ዘመን እንዲታወጁ ያደረጋቸውን እነዚያን ታላላቅ እውነቶች በደስታ ይቀበላሉ። የነፍሳት ጠላት ይህን ሥራ ሊያሰናክል ይፈልጋል፤ እንዲህ ያለ እንቅስቃሴ የሚመጣበት ጊዜ ሳይደርስ በፊትም፣ የሐሰት ተመሳሳይ ነገር በማስገባት ሊከለክለው ይሞክራል። በማታለያው ኃይሉ ሥር ሊያገባቸው በሚችልባቸው ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ፣ የእግዚአብሔር ልዩ በረከት እንደፈሰሰ እንዲታይ ያደርጋል፤ ታላቅ ሃይማኖታዊ ፍላጎት ተብሎ የሚታሰብ ነገር ይገለጣል። ብዙ ሕዝብ፣ እግዚአብሔር ስለ እነርሱ በድንቅ ሁኔታ እየሠራ ነው ብለው ደስ ይላቸዋል፤ ሥራው ግን የሌለ መንፈስ ነው። በሃይማኖት መልክ ሰይጣን ተጽእኖውን በክርስቲያናዊው ዓለም ላይ ለማስፋፋት ይሞክራል።” The Great Controversy, 464.

የ“ዘመኑ ፍጻሜ ቀኖች” የእኩለ ሌሊት ጩኸት በዚያ ክፍል የተለየው የ“መጀመሪያው እግዚአብሔርን መፍራት” መታደስ ነው። ይህም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሳይሆን በእንቅስቃሴ ውስጥ የሚከሰት መታደስ ነው። እህት ኋይት ይህን መታደስ ለመግለጽ የምትጠቀምበት ታሪክ በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን የተወከለው የ“ሐዋርያት ዘመን” ታሪክ ነው። ያ መታደስ “ስደትን” ያመጣል።

«ብዙዎች ይታሰራሉ፣ ብዙዎች ከከተሞችና ከከተማ ውጭ መንደሮች ሕይወታቸውን ለማዳን ይሸሻሉ፣ እናም ብዙዎች እውነትን ለመከላከል በጽናት ቆመው ስለ ክርስቶስ ሲሉ ሰማዕታት ይሆናሉ።» Selected Messages, book 3, 397.

በሚቀጥለው ንባብ ውስጥ “በምድር ላይ ያለው የክርስቶስ ሕይወት” የኤፌሶን ቤተ ክርስቲያንን መጀመሪያ ይወክላል፤ ነገር ግን ደግሞ በዓለም መጨረሻ ያለውን የሎዶቅያ ኢድቬንቲዥም ታሪክ በምሳሌ ያመለክታል።

“ፍርድ ወደ ኋላ ተመልሶአል፤ ጽድቅም ከፍቅ ቆሞአል፤ እውነት በአደባባይ ወድቃለችና፣ ቅንነትም ሊገባ አይችልም። አዎን፣ እውነት ጠፍታለች፤ ከክፉም የሚርቅ ሰው ምርኮ ይሆናል።” ኢሳይያስ 59:14, 15። ይህ በምድር ላይ በነበረው በክርስቶስ ሕይወት ተፈጽሞአል። እርሱ በእግዚአብሔር ትእዛዛት ታማኝ ነበር፤ በእነርሱ ስፍራ ከፍ ከፍ ተደርገው የተቀመጡትን የሰው ልማዶችና ጥያቄዎች ወደ ጎን ትቶ። ስለዚህም ተጠልቶ ተሳደደ። ይህ ታሪክ ደግሞ ይደገማል።” የክርስቶስ ምሳሌያዊ ትምህርቶች፣ 170።

በኤፌሶን የተወከለው ተሞክሮ ከሎዶቅያ ተሞክሮ ጋር በአንድ ጊዜ ይፈጸማል። ጥቃቅን ክርክር የሚያነሡት አይሁድ የጥንታዊት እስራኤል ሎዶቅያውያን ነበሩ፤ ክርስቶስን ደቀ መዛሙርቱ ግን የዘመናዊት እስራኤል ኤፌሶናውያን ነበሩ። የሐንስ መጥምቁ የኤፌሶንን ቤተ ክርስቲያን አስተዋወቀ፤ እርሱም ራሳቸውን አይሁድ ብለው የሚጠሩ ነገር ግን እንዳልሆኑ ሎዶቅያውያን የሚቃወሙአትን በ“የመጨረሻዎቹ ዘመናት” ያለቸውን ቤተ ክርስቲያን ይወክላል።

“የመጥምቁ ዮሐንስ ሥራ፣ እና በመጨረሻዎቹ ዘመናት ሕዝቡን ከግዴታዎቻቸው ለማንቃት በኤልያስ መንፈስና ኃይል የሚወጡ እነዚያ ሰዎች ሥራ፣ በብዙ አይነት አንድ ናቸው። የእርሱ ሥራ በዚህ ዘመን ሊደረግ የሚገባው ሥራ ምሳሌ ነው። ክርስቶስ ዓለምን በጽድቅ ለመፍረድ ሁለተኛ ጊዜ ሊመጣ ነው። ለዓለም ሊሰጥ የሚገባውን የመጨረሻውን የማስጠንቀቂያ መልእክት የሚሸከሙ የእግዚአብሔር መልእክተኞች፣ ዮሐንስ ለመጀመሪያው ምጽአቱ መንገድ እንዳዘጋጀ፣ እነርሱም ለክርስቶስ ሁለተኛ ምጽአት መንገድ ሊያዘጋጁ ነው። በዚህ የዝግጅት ሥራ፣ ‘ሸለቆ ሁሉ ከፍ ይላል፣ ተራራና ኮረብታ ሁሉም ዝቅ ይላሉ፤ ጠማማውም ቀጥ ይሆናል፣ አስቸጋሪውም ስፍራ ሜዳ ይሆናል’፤ ምክንያቱም ታሪክ ሊደገም ነውና፣ ደግሞም ‘የእግዚአብሔር ክብር ይገለጣል፣ ሥጋ ለባሽ ሁሉም በአንድነት ያዩዋል፤ የእግዚአብሔር አፍ ተናግሮአልና።” Southern Watchman, March 21, 1905.

ኤፌሶን “ምክንያት” ሲሆን ስምርና “ውጤት” ናት። ጴጥሮንና ትያጥሮን ደግሞ እንዲሁ የምክንያትና የውጤት ግንኙነትን ይወክላሉ። ጴጥሮን ክርስትናን ከአረማዊነት ጋር በማቀላቀል ያበላሸችው የመስማማት ቤተ ክርስቲያን ናት። የክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን የአረማዊነት የጣዖት አምልኮ በውስጡ ክልል ውስጥ አብሮ ሊኖር እንደሚችል የሚለውን መሠረተ ሐሳብ በተቀበለች ጊዜ ወደቀች። ንጉሠ ነገሥት ቆስጠንጢኖስ የዚያ የመስማማት ታሪክ ምልክት ነው፤ ትንቢታዊ ሚናውም ጳጳሳዊነት ከመገለጡ በፊት የእውነተኛ ክርስትናን መራቅ እንዲያመጣ ነበር።

ማንም በማንኛውም መንገድ እንዳያታልላችሁ፤ ምክንያቱም መጀመሪያ ዓመፅ ሳይመጣ፣ ያ ቀን አይመጣምና፤ የኃጢአትም ሰው፣ የጥፋት ልጅ ሳይገለጥ። እርሱ ከእግዚአብሔር ተብሎ የሚጠራውን ሁሉ ወይም የሚመለከውን ሁሉ ይቃወማል፣ ከፍም ከፍ ያደርጋል፤ እስከሚያሳይ ድረስም ራሱ እግዚአብሔር እንደሆነ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደ እግዚአብሔር ይቀመጣል። ከእናንተ ጋር ገና ሳለሁ እነዚህን ነገሮች እነግራችሁ እንደ ነበርሁ አታስታውሱምን? አሁንም በዘመኑ እንዲገለጥ የሚከለክለውን ታውቃላችሁ። የዓመፅ ምሥጢር አሁን እንኳ አስቀድሞ እየሠራ ነውና፤ ብቻ አሁን የሚከለክል ከመንገድ እስኪወገድ ድረስ ይከለክላል። ከዚያም ያ ክፉ ይገለጣል፤ ጌታም በአፋ መንፈስ ይጠፋዋል፣ በምጽአቱም ብርሃን ያጠፋዋል። 2 ተሰሎንቄ 2፡3-8።

ቤተ ክርስቲያን ጴጥሮንን “ምክንያቱ” ነበረች፣ ትያጥሮንም “ውጤቱ” ነበረች። ነቢዩ ዳንኤል ብዙ ጊዜ የአረማዊነት ስፍራውን ለጳጳሳዊነት ሲለቅ የሚያሳየውን ታሪክ ያቀርባል፤ ጳውሎስ የለየው እና የጳጳሳዊነት መቋቋም ከመጀመሩ በፊት የቀደመው መራቅም በዳንኤል አሥራ አንድ ውስጥ ተመልክቷል።

የኪቲም መርከቦች ይመጡበታልና፤ ስለዚህ ይቈጣል፣ ይመለሳልም፣ በቅዱሱም ኪዳን ላይ ቀጣ ያሳያል፤ እንዲሁም ያደርጋል፤ ደግሞም ይመለሳል፣ ቅዱሱን ኪዳን ከሚተዉት ጋርም ይገናኛል። ኃይሎችም በእርሱ ወገን ይቆማሉ፣ የኃይልንም መቅደስ ያረክሳሉ፣ የዘወትርም መሥዋዕትን ያስወግዳሉ፣ የሚያጠፋውንም ርኩሳት ያቆማሉ። ዳንኤል 11፡30-31።

ከጳጳሳዊ ሥልጣን በታሪክ ውስጥ ከመገለጡ በፊት ወደ መውደቅ የገባችው የስምምነት ቤተ ክርስቲያን፣ ዳንኤል “ቅዱሱን ኪዳን” የተዉ “እነዚያ” በማለት ይወክላታል። እነርሱ ኪዳኑን ከተዉ በኋላ፣ በዳንኤል “የሚያጠፋ ርኩሳት” ተብሎ የተወከለው ጳጳሳዊነት በምድር ዙፋን ላይ ተቀመጠ። እህት ዋይት፣ “በዳንኤል አሥራ አንደኛው ምዕራፍ ያለው ትንቢት ሙሉ ፍጻሜውን ለመድረስ እጅግ ቀርቦአል” ስትል፣ የዳንኤል 11 የመጨረሻዎቹን ስድስት ቁጥሮች ትለይታለች። የመጨረሻዎቹ ስድስት ቁጥሮች የዳንኤል 11 የመጨረሻ ፍጻሜ ናቸው፤ እርሷም በእነዚያ የመጨረሻ ቁጥሮች የተወከለው ታሪክ በዳንኤል 11:30-36 እንደ ምሳሌ ተቀርጾ እንደነበር ታስተምራለች፤ ይህም በጴጥሮንና በትያጥሮን የተወከለውን ታሪካዊ “ምክንያትና ውጤት” ይለይታል።

“የምናጣው ጊዜ የለንም። የመከራ ዘመናት በፊታችን ናቸው። ዓለም በጦርነት መንፈስ ታወካለች። በቅርቡ በትንቢቶች ውስጥ የተነገሩት የመከራ ትዕይንቶች ይፈጸማሉ። በዳንኤል አሥራ አንደኛው

ምዕራፍ ውስጥ ያለው ትንቢት ሙሉ ፍጻሜውን ለማግኘት እጅግ ቀርቦአል። በዚህ ትንቢት ፍጻሜ የተፈጸመው ብዙ ታሪክ እንደገና ይደገማል።”

“በሠላሳኛው ቁጥር ውስጥ ‘ከቁጥር 30 እስከ 36 የተጠቀሱት ቁጥሮች’ የሚል አንድ ኃይል ተነግሮበታል።”

“በእነዚህ ቃላት የተገለጹትን የሚመስሉ ትዕይንቶች ይከሰታሉ።” Manuscript Releases, ቁጥር 13, 394.

በ“የመጨረሻዎቹ ቀኖች” ውስጥ የጴርጋሞንና የትያጥሮን የምክንያትና የውጤት ግንኙነት፣ እንዲሁም የኤፌሶንና የሰምርና የምክንያትና የውጤት ግንኙነት ይደገማሉ። በፕሮጋሞን የተወከለውን ጣዖት አምልኮ የአሜሪካ ዩናይትድ ስቴትስ ፕሮቴስታንቶች ጋር ስምምነት ያደርጋሉ (የጣዖት አምልኮ ቀዳሚ ምልክት የፀሐይ አምልኮ ነው)፣ እነርሱም ሲወድቁ ለኃጢአት ሰው መንገድ ይዘጋጃል፣ ይህም እንደገና በትንቢታዊ ሁኔታ እንዲገለጥ ያደርጋል። መውደቁና ጽጵስናን በዙፋን ላይ ማኖር ሲደገም፣ እግዚአብሔር በተመሳሳይ ጊዜ በኤፌሶን የተመሰለች ቤተ ክርስቲያንን እያስነሣ ይሆናል፤ እርስዎም የዳንኤልና የራእይ መልእክት ወደ ዓለም እንድትሸከም ይሆናል፣ በሰምርና የተወከለውም ስደት ደግሞ ይደገማል።

ከዚህ በኋላ በመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናት የተወከለውን ውስጣዊ የእውነት መስመር ጋር በትይዩ የሚሄድ የውጫዊ የእውነት መስመር መሆናቸውን የራእይ መጽሐፍ የመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች በሚመለከት እውነቱን ከተመለከትን በኋላ የመጨረሻዎቹን ሦስት ቤተ ክርስቲያናት እመለከታለሁ። እንደ አስቀድሞ እንደተጠቀሰው ደራጃ ስሚዝ ይህን በዚህ መልኩ ይናገራል፡-

“ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት የቤተ ክርስቲያንን ውስጣዊ ታሪክ ሲያቀርቡ፣ ሰባቱ ማኅተሞች ደግሞ የውጫዊ ታሪክዎን ታላላቅ ክስተቶች ወደ እይታ ያመጣሉ።” Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

እኛ የመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናት በ“የመጨረሻው ዘመን” ውስጥ የሚደገሙ ሁለት “ምክንያትና ውጤት” ግንኙነቶችን እንደሚወክሉ አሳይተናል። በአድቪንቲዥም ፈር ቀዳጆች ላይ በመመርኮዝ፣ ነገር ግን ከዚያ ይልቅ በአስፈላጊነት በእግዚአብሔር ቃል ሥልጣን ላይ ተመስርቶ፣ እነዚያ አራቱ የቤተ ክርስቲያን ውስጣዊ ታሪኮች በመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች የሚወከል ተመሳሳይ ውጫዊ ታሪክ ሊኖራቸው ይገባል። የመጀመሪያውና የሁለተኛው ማኅተሞች የኤፌሶንና የሰምርና ባሕርያትን ያስተጋባሉ፣ ነገር ግን ክርስትናን ወደ ዓለም ለማድረስ የተከናወነውን ሥራ ለመወከል ነጭ ፈረስን ይጠቀማሉ። ይህ የቤተ ክርስቲያንን ውጫዊ ሥራ ይወክላል፤ ሁለተኛው ማኅተምም በቀይ ፈረስ የሰምርናን የደም መታጠቢያ ይወክላል።

እናም በጉው ከማኅተሞቹ አንዱን ሲከፍት አየሁ፤ ከአራቱም እንስሶች አንዱ እንደ ነጮዳድ ድምፅ ያለ ድምፅ ሲል፡- መጥተህ እይ ብሎ ሰማሁ። አየሁም፤ እነሆም ነጭ ፈረስ ነበረ፤ በእርሱም ላይ የተቀመጠው ቀስት ነበረው፤ አክሊልም ተሰጠው፤ ድል እየነሣም ድል ለመንሣት ወጣ። ሁለተኛውንም ማኅተም በከፈተ ጊዜ፣ ሁለተኛው እንስሱ፡- መጥተህ እይ ሲል ሰማሁ። ሌላም ቀይ ፈረስ ወጣ፤ በእርሱም ላይ ለተቀመጠው ሰላምን ከምድር እንዲያስወግድ፣ ሰዎችም እርስ በርሳቸው እንዲገዳደሉ ሥልጣን ተሰጠው፤ ታላቅ ሰይፍም ተሰጠው። ራእይ 6፡1-4።

ዘካርያስ በራእይ የመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች ውስጥ የተወከሉትን አራቱን ፈረሶች በቀጥታ የሚለዩ ጥቂት ክፍሎችን ይዟል። በእነዚህ ክፍሎች መካከል በአንዱ፣ በአሥረኛው ምዕራፍ፣ ዘካርያስ የኋለኛው ዝናብ ሲፈስስ “የይሁዳ መንጋ” የሆነው፣ የእግዚአብሔር “ቤት” ወደ “በሰልፍ ውስጥ ያለ የክብሩ ፈረስ” እንደሚለወጥ ይገልጻል።

በኋለኛው ዝናብ ዘመን ዝናብን ከእግዚአብሔር ለምኑ፤ እግዚአብሔርም የሚያበሩ ደመናትን ያደርጋል። የዝናብ ነጠብጣቦችንም ይሰጣቸዋል። ለእያንዳንዱም በሜዳ ውስጥ ሣርን ይሰጣል። ጣዖታት ከንቱነትን ተናግረዋልና። ምዋርተኞችም ሐሰትን አይተዋል። የሐሰት ሕልሞችንም ተናግረዋል። በከንቱ ያጽናናሉ፤ ስለዚህ እንደ መንጋ መንገዳቸውን ሄዱ። እረኛም ስለልነበራቸው ተጨነቁ። ቊጣዬ በእረኞች ላይ ነደደ። ፍየሎቹንም ቊጣሁ፤ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር መንጋውን የይሁዳን ቤት ጎብኝቶአልና። በሰልፍም ውስጥ እንደ ክቡር ፈረሱ አድርጎአቸዋል። ዘካርያስ 10፡1-3።

ኤለን ዋይት በተደጋጋሚ በጴንጤቆስጤ የተፈሰሰው የመንፈስ ቅዱስ መፍሰስ አሁን እየወረደ ያለውን የኋለኛውን ዝናብ እንደሚያመለክት ትገልጻለች። በጴንጤቆስጤ ለዓለም የተሠራው ሥራ በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ይወከላል፤ ኤፌሶንም በሰምርኔስ የተወከለውን ስደት ያስከትላል፤ ይህንም የሐንስ በሁለተኛው ማኅተም “ቀይ ፈረስ” ብሎ ይወክላል። የመጀመሪያዎቹ ሁለት ማኅተሞች ከመጀመሪያዎቹ ሁለት አብያተ ክርስቲያናት ጋር ተመሳሳይ መስመር ላይ ይሄዳሉ፤ እነርሱም የኋለኛው ዝናብ እየተፈሰሰ ያለበትን “የመጨረሻ ቀኖች” ያብራራሉ።

መንፈስ ትንቢት ደግሞ የሦስተኛውን ማኅተም መጨረሻና የአራተኛውን ማኅተም መጀመሪያ በመምረጥ ሁለቱን እርስ በርሳቸው ታስራለች (ምክንያትና ውጤት)፤ ይህንንም ስታደርግ በዘመናዊ በ“ዘመን ፍጻሜ” ውስጥ እንዳለ የተወከለውን ታሪክ በዚያ ታስቀምጣለች።

“ዛሬ በራእይ 6፡6-8 የተወከለው ያው መንፈስ ይታያል። ታሪክ እንደገና ሊደገም ነው። የነበረው እንደገና ይሆናል።” Manuscript Releases, ቅጽ 9, 7.

በ1898 ዓ.ም. በተጻፈው የእህት ዋይት የግል ታሪክ ውስጥ፣ ጵጵስና እንደገና በዙፋን እንድትቀመጥ መንገድን የሚያዘጋጅ የስምምነት መንፈስ አስቀድሞ ሕያውና ጠንካራ ነበር፤ ምክንያቱም በ1844 ዓ.ም. ጸደይ ወቅት የመጀመሪያውን የመልአኩን መልእክት በመከላከል የጀመረው የፕሮቴስታንትነት መውደቅ፣ አስቀድሞ (በ1863 ዓ.ም.) በፕሮቴስታንት አድቤንቲዝም ቀንድ ላይ መግባት ጀምሮ ነበር።

የዲርጋሞን መስማማት በሦስተኛው ማኅተም ውስጥ እንደ “ጥንድ” ሚዛን ተመስሎ ተቀርቧል። ሁለት የመለኪያ ሚዛኖች የማይጠብቅ መለካትን ያመለክታሉ። ሦስተኛው ማኅተም ወደ አራተኛው ማኅተም ይመራል፤ እርሱም በ“ገረጣ ፈረስ” እና “ሞት” የተመሰለ ሲሆን፣ ስለዚህ በጨለማው ዘመን በጳጳሳት ሥርዓት የተፈጸመውን የሚሊዮኖች ግድያ ይወክላል። “ሲኦል” የጳጳሳት ሥርዓቱን ገረጣ ፈረስ የሚከተለው ነው። የሦስተኛውና የአራተኛው ማኅተሞች ታሪክ ከዲርጋሞንና ከትያጥሮን ቤተ ክርስቲያናት ታሪክ ጋር በትይዩ ይሄዳል። የቆስጠንጢኖስ መስማማት ቀስ በቀስ የተገነባ ሥራ ነበር፤ ስለዚህ የመስማማት መንፈስ በእህት ዋይት የግል ታሪክ ውስጥ አስቀድሞ ንቁ ነበር፤ ልክ ጳውሎስ “የዓመፅ ምስጢር አሁንም እየሠራ ነው” ባለበት ዘመን እንደነበረው። የጳጳሳት ሥርዓት መንገድ በፊት የሚቀድመው መራቅ ሁልጊዜ ቀስ በቀስ የሚፈጠር ታሪክ ነው፤ እናም “ያ ታሪክ ደግሞ ሊደገም ነው። የነበረው እንደ ገና ይሆናል።”

በአራቱ እንስሳት መካከልም እንዲህ የሚል ድምፅ ሰማሁ፤ አንድ መስፈሪያ ስንዴ በአንድ ዲናር፣ ሦስትም መስፈሪያ ገብስ በአንድ ዲናር፤ ዘይቱንና ወይኑንም አትጉዳ። አራተኛውንም ማኅተም በከፈተ ጊዜ፣ የአራተኛውን እንስሳ ድምፅ፡- መጥተህ እይ ሲል ሰማሁ። አየሁም፡ እነሆም ግራጫ ፈረስ፤ በእርሱም ላይ የተቀመጠው ስሙ ሞት ነበር፤ ሲኦልም ተከተለው። በሰይፍም፣ በራብም፣ በሞትም፣ በምድርም አራዊት ይገድሉ ዘንድ በምድር አራተኛ ክፍል ላይ ሥልጣን ተሰጣቸው። ራእይ 6፡6-8።

ጄምስ ዋይት በሰባቱ ቤተ ክርስቲያናትና በሰባቱ ማኅተሞች ውስጥ ሌላ ትንቢታዊ ያልተለመደ ጉዳይ ላይቶ አሳየ። እርሱ በመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናትና በመጨረሻዎቹ ሦስት ቤተ ክርስቲያናት መካከል ሆነ ተብሎ የተደረገ ልዩነት እንዳለ ያመለክታል፤ ከዚያም እንደገና በመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞችና በመጨረሻዎቹ ሦስት ማኅተሞች ውስጥ ይኸው ተመሳሳይ ክስተት እንዳለ ያሳያል።

“አሁን እስከሚቻል ድረስ በአንድ ዓይነት የዘመን ክፍሎችን እንደሚሸፍኑ ሆነው የሚመሰሰሉትን አብያተ ክርስቲያናትን፣ ማኅተሞችን፣ እና አራዊቱን፣ ወይም ሕያዋን ፍጥረታትን፣ ተከታትለን መርምረናቸዋል። ማኅተሞቹ በቁጥር ሰባት ናቸው፤ አራዊቱ ግን አራት ብቻ ናቸው። እናም በዚህ ስፍራ ይህን ማስተዋል ተገቢ ይሆናል፤ በመጀመሪያው፣ በሁለተኛው፣ በሦስተኛው እና በአራተኛው ማኅተም ሲከፈት፣ የመጀመሪያው፣ የሁለተኛው፣ የሦስተኛው እና የአራተኛው አራዊት ‘ና እይ’ ሲሉ ይሰማሉ፤ ነገር ግን አምስተኛው፣ ስድስተኛው እና ሰባተኛው ማኅተሞች ሲከፈቱ እንዲህ ያለ ድምፅ አይሰማም። እንዲሁም የመጨረሻዎቹ ሦስት አብያተ ክርስቲያናትና የመጨረሻዎቹ ሦስት ማኅተሞች፣ እንደ መጀመሪያዎቹ አራት አብያተ ክርስቲያናትና የመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች በአንድ ዓይነት የዘመን ክፍሎችን እንደሚሸፍኑ ሆነው አይመሰሰሉም። ነገር ግን፣ እንዳሳየነው፣ አብያተ ክርስቲያናት፣ ማኅተሞች እና አራዊት እስከ አሁን ዘመን ከግማሽ ምዕተ ዓመት በላይ ወደሚሆን ጊዜ ድረስ፣ ለማለትም ለተራዘመ 1800 ዓመታት ያህል፣ በአንድ ዓይነት የዘመን ክፍሎችን እንደሚሸፍኑ ሆነው ይስማማሉ።” James White, Review and Herald, February 12, 1857.

ጄምስ ዋይት ተመሳሳይ ሥርዓተ-ንድፍ በመለከቶቹ ውስጥም እንዳለ አላካተተም፤ ነገር ግን እርግጥ ነው እንዳለ። የመጀመሪያዎቹ አራት መለከቶች መለከቶች ናቸው፤ ነገር ግን የመጨረሻዎቹ ሦስት መለከቶች ሦስት ወዮታዎች ናቸው። የመጀመሪያዎቹ አራት መለከቶች በ321 ዓመት ቆስጠንጢኖስ ስለ እሁድ ሕግ ባወጣው በአረማዊቷ ሮም ላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ ይወክላሉ፤ ሦስቱ የመለከት ወዮታዎች ግን እስልምናን ይወክላሉ። የመጀመሪያዎቹ ሁለት የመለከት ወዮታዎች በ538 ያወጣቸውን የእሁድ ሕግ ምክንያት በጳጳሳዊቷ ሮም ላይ የመጡ ፍርዶች ነበሩ፤ ሦስተኛው የመለከት ወዮ ግን በቅርብ ጊዜ እጅግ ሊመጣ ላለው የእሁድ ሕግ ቀውስ ነው።

ዮሴፍ ቤትስ የመጨረሻዎቹን ሦስት ቤተ ክርስቲያናት በአንድ ነጠላ ምልክት እንደሚወክሉ የአቅኚዎች ግንዛቤ ተጠቅሞ፣ በሚለራይት ዘመን ውስጥ የነበሩ ሦስት ዘመናዊ ቤተ ክርስቲያናትን ለመግለጽ ይጠቀማል። በዚህ ንባብ ውስጥ ያለው ሁሉም አጽንኦት በቤትስ ተሰጥቶ ነበር።

“በምድር ሁሉ ውስጥ፣ ይላል እግዚአብሔር፤ በውስጡ ያሉት ሁለት ክፍሎች ይቈረጣሉ፣ ይሞታሉም፤ ሦስተኛው ግን በውስጡ ይቀራል። እግዚአብሔር ሦስተኛውን ክፍል በእሳት ውስጥ እንደሚያሳልፈው እና እንደሚያጠራው ይናገራል። እነርሱ ወደ እርሱ ይጮኻሉ፣ እርሱም ይሰማቸዋል። እርሱ፣ ‘ይህ ሕዝቤ ነው’ ይላል፤ እነርሱም፣ ‘እግዚአብሔር አምላኬ ነው’ ይላሉ። የመጀመሪያው ክፍል፣ ሰርዶስ፣ የስም ብቻ ቤተ ክርስቲያን ወይም ባቢሎን ነው። ሁለተኛው ክፍል፣ ሎዶቅያ፣ የስም ብቻ አድቤንቲስት ነው። ሦስተኛው ክፍል፣ ፊላዴልፍያ፣ ወደ እግዚአብሔር ከተማ ሊተላለፉ የሚገባቸው ስለሆኑ፣ በምድር ላይ ካሉ የእግዚአብሔር አንዲት እውነተኛ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ናት። ራእይ 3፡12፤ ዕብራውያን 12፡22-24። በኢየሱስ ስም፣ ከሰዶምና ከገሞራ እንደሚሸኙ ሁሉ፣ ከሎዶቅያውያን እንድትሸኙ እንደገና እመክራችኋለሁ። ትምህርታቸው ሐሰተኛና አሳች ነው፤ ወደ ፍጹም ጥፋትም ይመራል። ሞት! ሞት!!* ዘላለማዊ ሞት!!! በዱካቸው ላይ ነው። የሎጥን ሚስት አስቡ።” ጆሴፍ ቤትስ፣ Review and Herald፣ ቅጽ 1፣ ኖቬምበር 1850።

በሚለራዊያን ታሪክ ውስጥ ሰርዶስ ሕያው እንደ ሆነ ስም ያለው ሆኖ ሳለ፣ ሞተ የነበረች ቤተ ክርስቲያን ነበረች።

ለሰርዶስም ቤተ ክርስቲያን መልአክ ጻፍ፤ የእግዚአብሔርን ሰባቱ መናፍስትና ሰባቱን ከዋክብት ያዘው እንዲህ ይላል፤ ሥራህን አውቃለሁ፤ ሕያው እንደ ሆንህ ስም አለህ። ነገር ግን ሙት ነህ። ራእይ 3፡1።

የእግዚአብሔር ሕዝብ ሁልጊዜ ስም አለው። በኤፌሶን እስከ ጴጥራምን ባለው የታሪክ ዘመን ስሙ ክርስቲያን ነበር። በጳጳሳዊ አገዛዝ ዘመን ስሙ በምድረ በዳ ያለችው ቤተ ክርስቲያን ነበር። ከንጋት ከክብ መግቢያ ጀምሮ፣ ዮሐንስ ዋይክሊፍ ፕሮቴስታንት የሚለው ስም ነበር። በፍጹሙ ዘመን በ1798፣ ፕሮቴስታኖች ወደ

ሮማዊቱ ጎብረት መመለሳቸውን አስቀድመው ጀምረው ነበር። በዚያን ጊዜ የሚያስፈልገው ነገር ቢኖር፣ በሚናገሩት ስም ቢጠሩም እንኳ፣ ከእንግዲህ በኋላ የተመረጠችው ቤተ ክርስቲያን እንዳልነበረ የሚገልጥ ፈተና ብቻ ነበር። በ1844 የጸደይ ወቅት፣ የክርስቶስ የቃል ኪዳን ስም የምትሸከም ቤተ ክርስቲያን ከእንግዲህ በኋላ እንዳልነበረ የሚገልጥ ፈተና ደረሱ። የኤልያስ ታሪክ ለዚህ እውነት እጅግ ዝርዝር ያለ ሁለተኛ ምስክር ይሰጣል። እውነተኛ ባህርያቸውን በገለጡ ጊዜ፣ ፕሮቴስታንቶች የባቢሎን ሴቶች ልጆች ሆነው እንደተገኙ መለዩት ለሚለርያውያን በመጀመሪያ አስቸጋሪ ነበር። ነገር ግን ሚሊሮያውያን በመጨረሻ በእርግጥ ያንኑ ነገር አደረጉ፣ እናም ሁለተኛውን መልአክ መልእክት በመፈጸም ከእነዚያ ወደቀት አብያተ ክርስቲያናት ነፍሳትን መጥራት ጀመሩ። ከዚያም ሚሊሮያውያን የራሳቸውን ባህርይ እንዲገልጡ የሚያደርግ የፈተና ሂደት ነበር። እነርሱ ፊላዴልፊያውያን ነበሩን ወይስ ሎዶቅያውያን?

ፊላዴልፊያውያን ክርስቶስን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ተከትለው ገቡ፤ ይህን ለማድረግ የነቀፉት ሚሊሮውያንም የሎዶቅያውያንን ባሕርይ ገለጡ። ስለዚህ፣ ቤትስ እነዚህን ሦስት ቤተ ክርስቲያናት በአንድ ታሪክ ውስጥ በተመሳሳይ ዘመን የነበሩ መሆናቸውን ለመለየት ያለውን ሎጂክ እናገኛለን። ያ ታሪክ በአሥር ደናግል ምሳሌ ትንቢታዊ አወቃቀር ውስጥ ተፈጽሞ ነበር፤ መንፈሳዊ ተመስጦም እንደሚያሳውቀን ይህ ምሳሌ በፊደል እስከ ፊደል ተፈጽሞ ነበር እና ደግሞ ይፈጸማል።

“በማቴዎስ 25 የተገለጸው የአሥር ደናግል ምሳሌ ደግሞ የአድቪንቲስት ሕዝብን ተሞክሮ ያብራራል።” ታላቁ ተጋድሎ፣ 393.

“እኔ ብዙ ጊዜ ወደ አሥር ደናግል ምሳሌ እጠቀማለሁ፤ ከእነርሱም አምስቱ ጥበቦች ነበሩ፣ አምስቱም ሰነድች። ይህ ምሳሌ በፊደል ልክ ተፈጽሟል እና ይፈጸማልም፤ ምክንያቱም ለዚህ ዘመን ልዩ ተግባራዊነት አለው፣ እናም እንደ ሦስተኛው መልአክ መልእክት ተፈጽሟል እና ዘመን እስኪዘጋ ድረስ የአሁን እውነት ሆኖ መኖሩን ይቀጥላል።” Review and Herald, August 19, 1890.

የመጨረሻዎቹ ሦስት ቤተ ክርስቲያናት ከሚሊሮዊት እንቅስቃሴ ውጭ ያሉትን እንደ ሰርዴስ ይወክላሉ፤ በእንቅስቃሴው ውስጥ ያሉት ግን ወይም ፊላዴልፊያን ወይም ሎዶቅያን ይወክላሉ። እነዚህ ሦስቱ ቤተ ክርስቲያናት በራዲዎ ምዕራፍ ሦስት ውስጥ ተለይተው ይገኛሉ፤ የመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናት ግን በምዕራፍ ሁለት ውስጥ ናቸው። ስለዚህ፣ እነዚህ ወይንት የራዲዎ ምዕራፍ ሦስትን ታሪክ በምትጠቅስበት ጊዜ፣ ጆሴፍ ቤትስ አሁን የለዩቸውን እነዚያን ቤተ ክርስቲያናት እየለዩኝ ነው።

«አሁን ምን ዓይነት መግለጫ ነው! በዚህ አስፈሪ ሁኔታ ውስጥ ያሉ ስንቶች ናቸው። እያንዳንዱ አገልጋይ የራዲዎን ሦስተኛ ምዕራፍ በትጋት እንዲያጠና ከልብ እማጸናለሁ፤ በውስጡ በመጨረሻዎቹ ዘመናት የሚኖሩ ነገሮች ሁኔታ ተስሎ ቀርቧል። በዚህ ምዕራፍ ያለውን እያንዳንዱን ቁጥር በጥንቃቄ አጥኑ፤ በእነዚህ ቃላት ኢየሱስ ራሱ ለእናንተ እየተናገረ ነው።» Manuscript Releases, volume 18, 193.

በሚሊሮዊት ታሪክ ውስጥ ያሉት ሦስቱ ዘመናዊ ቤተ ክርስቲያናት በአድቪንቲዝም መጨረሻ እንደገና ይደገማሉ። ጆሴፍ ቤትስ የሚሊሮዊት ዘመን ተለዋዋጮችን ይለይ ነበር፤ ሰርዴስንም የባቢሎን ልጆች መሆናቸውን ለይቶ አሳየ፤ እነርሱም የሁለተኛው መልአክ መልእክት የተመለከተባቸው ነበሩ። እርሱ በ1844 ጥቅምት 22 ክርስቶስን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የተከተለው ትንሹ መንጋ እና ከቅዱሱ ስፍራ መውጣትን የእምቢ ያሉት መካከል ያለውን ትግል እየነገረ ነበር። እርሱ ለሎዶቅያውያን የተቀበሉትን ጨለማ ትተው እንዲወጡ ለመጥራት እየሞከረ ነበር፤ እና ቢያንስ የሎዶቅያውያን ዕውርነት አንዱ ክፍል የሆነው ዊልያም ሚሊሮ በሎዶቅያ እንቅስቃሴ ውስጥ መሪ ስፍራ ይዞ ነበር የሚለው ነው። ይህ በፊላዴልፊያ መልእክት ውስጥ የተለየው ያው ትግል ነው።

እነሆ፣ ከሰይጣን ምክራብ የሆኑትን፣ አይሁድ ነን የሚሉ ነገር ግን ያልሆኑትን፣ ውሸትም የሚናገሩትን፣ እነሆ፣ መጥተው በእግሮችህ ፊት እንዲሰግዱ እና እኔ እንደ ወደድሁህ እንዲያውቁ አደርጋቸዋለሁ። ራዲዎ

3:9::

አንድ የሃይማኖት ቀውስ ሁልጊዜ፣ በታላቁ ተስፋ መቁረጥ እንደ ሆነው ሁሉ፣ ሁለት ዓይነት አምላኪዎችን ያፈራል። እነርሱ ወደ ሮም ተመልሰው በይፋ የሮም ልጅ ሆነው ስለነበር፣ የፕሮቴስታንትነት ካባ ከሰርዴስ አሁን ተወስዶ ነበር። ከዚያም ካባው በሚለራዊ አድቪንቲዝም ተይዞ ነበር፤ ነገር ግን ከዚያ ብዙም ሳይቆይ አንድ ፈተና ትንሹ መንጋ ነን ብለው የሚናገሩ ሁለት ክፍሎችን ያፈራ ነበር። አንዱ እውነተኛ መንጋ ነበር፣ ሌላውም ሐሰተኛ መንጋ። ቤትስ ክርስቶስን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የተከተላቸውን ትንሿን መንጋ ይወክል ነበር። ትግሉም እኛ ትንሹ መንጋ ነን ብለው ከሚናገሩ ሎዶቅያውያን ጋር ነበር። ቤትስ ፊላዴልፍያዊ እንደ ነበር፣ ትግሉ ከሰይጣን ምክራብ ጋር ነበር፤ ይህም የእግዚአብሔር ሕዝብ ነን ብሎ የሚናገር፣ ነገር ግን የሚዋሽ እና አይሁድም ያልሆነ ቡድን ነበር።

ምሳሌው በአድቪንቲዝም መጨረሻ ላይ ለመጨረሻ ጊዜ ሲፈጸም፣ በ1989 ዓ.ም. በዘመኑ ፍጻሜ ጊዜ የተተዉ የኪዳን ሕዝቦች ይኖራሉ፤ ይህም በዚያ ትንቢታዊ ታሪክ ውስጥ የዘመኑን ፍጻሜ የሚወክል በሆነው በክርስቶስ ልደት ጊዜ የአይሁድ መሪነት እንደተተዉ እንዲሁ ነው። የክርስቶስ ታሪክ ወደ ኢየሩሳሌም የድል መግቢያ ሲደርስ፣ የሚለራውያን ዘመን የእኩለ ሌሊት ጩኸት ታሪክ በዚያ ተመሰለ። መንፈሳዊ ተነሣሽነት የመስቀሉን የመንገድ ምልክት ከ1844 ታላቁ ተስፋ መቁረጥ ጋር ደጋግሞ ያስማማል። ይሁዳ በክርስቶስ ታሪክ ውስጥ ላይዳቅያውያንን ይወክላል፣ ሐዋርያትም ፊላዴልፍያውያን ነበሩ። ከመስቀሉ በኋላ ለሦስት ዓመት ተኩል፣ በቤትስ የተወከሉት ፊላዴልፍያውያን፣ በደቀ መዝሙሩ በይሁዳ አስቆሮታዊ የተወከላቸው የወደቀች ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከነበሩት ላይዳቅያውያን እንዲወጡ ለመጥራት ሞከሩ።

በ1989 ዓ.ም. ቀድሞ የተመረጡት የቃል ኪዳን ሕዝቦች የተፈታውን ብርሃን እምቢ አሉና ተዘለሉ። የመጀመሪያው ተስፋ መቁረጥ በጁላይ 18, 2020 ሲደርስ፣ ቀድሞ ከአንድ እንቅስቃሴ የሆኑ ይመስሉ ከነበሩት መካከል የፈተናው ሂደት ተጀመረ። ሆኖም አንዱ ክፍል ሎዶቅያውያን ሲሆን ሌላው ክፍል ፊላዴልፍያውያን ናቸው። ይሁዳ ከመስቀሉ በፊት ክርስቶስን አሳልፎ ለመስጠት ከሸንገው ጋር ሦስት ጊዜ ቃል ኪዳን እንዳደረገ ሁሉ፣ ከሴፕቴምበር 11, 2001 በኋላ ባለው ታሪክ ያሉት ሎዶቅያውያን ለንስሐ የተሰጧቸውን ሦስት እድሎች አሳልፈው ወድቀው ይሆናሉ። በቅርቡ በሚመጣው የእሁድ ሕግ፣ ይሁዳ በዘፍ ላይ ተንጠልጥሎ እንደተገለጠ እርግጥ በሆነ ሁኔታ፣ ሎዶቅያውያን ከፊላዴልፍያውያን የተለዩ መሆናቸው ይገለጣል። እንክርዳዱ ከስንዴው የሚለይበት ጊዜ በመከር ነው። ወደዚያ መከር በፍጥነት እየቀረብን ነው።

እነዚህ እውነቶች ሊታወቁ የሚችሉት፣ እኛ እውነትን ሊገልጥና ሊያረጋግጥ የሚችለው ብቸኛው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሥነ-ዘዴ “ታሪካዊነት” መሆኑን ለመረዳት ፈቃደኞች ስንሆን ብቻ ነው። እውነተኛው ሥነ-ዘዴ ፕሬተሪዝም ወይም ፍቱሪዝም ወይም ዲስፕሪንሻናሊዝም ወይም ዎክ-ኢዝም ወይም የሰዋሰው ወይም የታሪክ ሙያዊ እውቀት ወይም ከብዙዎቹ ሰይጣናዊ ሐሰተኛ ተከሮች ማንኛውም ልዩነት አይደለም። ለዣን-ዣክ ሩሶ ተብሎ ለሚጠራ የአሥራ ሰባተኛው ክፍለ ዘመን ፈላስፋ የሚደረግ አንድ በብዙ ሰዎች የሚታወቅ ንግግር አለ፤ ይህም በብዙ መንገዶች እንደገና ተነግሯል፣ ነገር ግን የሐሳቡ ዋና ነጥብ እንዲህ ይላል፤ “ስሕተት ብዙ ሥሮች አሉት፣ እውነት ግን አንድ ብቻ አለው።” “እውነት” ከደረቅ መሬት እንደ ሥር የወጣ የሆነው አልፋና አሜጋ ነው።

“እንዲሁም መጽሐፍ ቅዱስ፣ የጸጋው ብልጽግና የተከማቸበት መዝገብ ቤት ሆኖ። እውነቶቹ እስከ ሰማይ ከፍ ያሉና ዘላለምን የሚከብቡ ክብራቸው አይታወቅም። ለብዙው የሰው ልጆች ሕዝብ ክርስቶስ ራሱ ‘ከደረቅ ምድር እንደ ሥር’ ነው። በእርሱም ‘የሚመኙት ዘንድ ውበት’ አያዩበትም። ኢሳይያስ 53:2። ኢየሱስ በሰዎች መካከል ሳለ፣ እግዚአብሔር በሰብአዊነት የተገለጠበት መገለጥ ሆኖ፣ ጻፎችና ፈረሳውያን ‘አንተ ሳምራዊ ነህ፣ አጋንንትም አለብህ’ ብለው ተናገሩት። ዮሐንስ 8:48። እንኳን ደቀ መዛሙርቱ ራሳቸው በልባቸው ራስ ወዳድነት እጅግ ስለታወቁ፣ ለእነርሱ የአብን ፍቅር ሊገልጥላቸው የመጣውን ለማስተዋል ዝግ ነበሩ። ስለዚህ ኢየሱስ በሰዎች መካከል ሆኖ በብቸኝነት ይሄድ ነበር። ፍጹም በሙሉ

የተረዱት በሰማይ ብቻ ነበር።” Thoughts from the Mount of Blessing, 25.

እኛ አሁን እየተከፈልናቸው ያሉት እውነቶች፣ የእውነት እድገት በታሪክ ሁሉ ውስጥ በተራማጅ ሂደት እንደሚገለጥ በሚታወቀው አውድ ውስጥ መገንዘብ ይገባል፤ ከዚህም ይልቅ የእውነት ግንዛቤያችን በአልፋና አማጋ አውድ ውስጥ መቀመጥ አለበት፤ ማለትም ኢየሱስ የአንድ ነገር ፍጻሜ ከመጀመሪያው ጋር እንደሚለይ ሳይሆን እንደሚያስለይት በሚገልጠው አውድ ውስጥ።

አራተኛው ቤተ ክርስቲያን ትያጥሮን ናት፤ እርስዋም ፓፍነት እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት አምስተኛው መንግሥት ሆኖ የገዛበትን ዘመን ትወክላለች። ይህም ቤተ ክርስቲያን በምድረ በዳ በምርኮ የነበረችበት ዘመን ነው። መንፈሳዊቱ እስራኤል በመንፈሳዊቱ ባቢሎን ሥር ለአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት የነበረችው ምርኮ፣ በትክክለኛይቱ እስራኤል በትክክለኛይቱ ባቢሎን ሥር ለሰባ ዓመታት በነበረችው ምርኮ ተመስሎ ተገልጦአል።

“ዛሬ የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ለጠፋ ዘር መዳን የተዘጋጀውን መለኮታዊ እቅድ ወደ ፍጻሜ ለማድረስ በነጻነት ትቀጥላለች። ለብዙ ምዕተ ዓመታት የእግዚአብሔር ሕዝብ ነጻነታቸው ተገደባቸው መከራ ተቀበሉ። ወንጌል በንጽሕናው እንዲሰበክ ተከልክሎ ነበር። የሰዎችንም ትእዛዛት ለመቃወም የደፈሩት ሁሉ ከሁሉ የከበዱ ቅጣቶች ይጣሉባቸው ነበር። በዚህ የተነሣ የጌታ ታላቁ ሥነ ምግባራዊ የወይን ቦታ ማለት ይቻላል ሙሉ በሙሉ ባይ ሆኖ ቀርቶ ነበር። ሕዝቡ ከእግዚአብሔር ቃል ብርሃን ተነፍገው ነበር። የስሕተትና የአጉል እምነት ጨለማ የእውነተኛ ሃይማኖትን እውቀት ሊያጠፋ ያስፈራ ነበር። በምድር ላይ ያለችው የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን፣ እስራኤል ልጆች በስደት ዘመን በባቢሎን ተማርከው እንደ ተያዙ ሁሉ፣ በዚህ ረጅም የማያቋርጥ ስደት ዘመን በእውነት በምርኮ ውስጥ ነበረች።” ነቢያትና ነገሥታት፣ 714።

በባቢሎን ያለው የሰባ ዓመት ምርኮ በትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን ይወከላል። የትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን በዴጋጋምን የተወከለው ምክንያት ያመነጨው ውጤት ነው። ዴጋጋምን ከክርስትና ጋር ጣዖት አምልኮን በቀላቀለው ንጉሠ ነገሥት ቆስጠንጢኖስ ይመሰላል። የጣዖት አምልኮው ምልክት የፀሐይ አምልኮ ነበር። ጥንታዊቷ እስራኤል ለትያጥሮን ሰባ ዓመታት ወደ ምርኮ የተወሰደችበት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምክንያት፣ ነገሥታቷ ከዙሪያቸው ካሉት ጣዖት አምላኪ አሕዛብ ጋር በእግዚአብሔር ቃል ላይ በቀጥታ አመፅ ግንኙነቶችን ቃል ኪዳኖችን መፍጠራቸው ነበር። እግዚአብሔር እስራኤል በዙሪያዋ ካሉት አሕዛብ ጋር እንዳትቀላቀል ደጋግሞ አስጠንቅቋት ነበር። አሥርቱ ትእዛዛት፣ ጥንታዊቷ እስራኤል ተቀማጭ አደራ አድርጋ ልትጠብቀው የነበረው እጅግ ነገር፣ ጣዖታትን ማምለክን በግልጽ ይከለክላል። ጌታ በሆሬብ ዋሻ አጠገብ በሙሴ ፊት ባለፈ ጊዜ ባሕርዩን ሲገልጥ፣ እዚህ እየጠቀስን ያለነውን ማስጠንቀቂያ ሁለት ጊዜ አካትቶ ነበር።

እርሱም አለ፡- እነሆ፣ እኔ ቃል ኪዳን እገባለሁ፤ በሕዝብህ ሁሉ ፊት በምድር ሁሉ እና በማንኛውም ሕዝብ መካከል ከቶ ያልተደረጉ ተአምራትን አደርጋለሁ፤ አንተም የምትኖርበት ሕዝብ ሁሉ የእግዚአብሔርን ሥራ ያያል፤ ከአንተ ጋር የማደርገው ነገር የሚያስፈራ ነው። ዛሬ የማዝዝህን ጠብቅ፤ እነሆ፣ እኔ አሞራዊውን፣ ከነዓናዊውን፣ ኬጢያዊውን፣ ፊርዛዊውን፣ ኤዋዊውን፣ ኢያቡሳዊውንም ከፊትህ አባርራለሁ። ወደምትገባበት ምድር ነዋሪዎች ጋር ቃል ኪዳን እንዳትገባ ራስህን ጠብቅ፣ በመካከልህ ወጥመድ እንዳይሆንብህ። ነገር ግን መሠዊያዎቻቸውን አፍርሱ፣ ምስሎቻቸውን ሰብሩ፣ የአማልክታቸውንም ዐፀዶች ቁረጡ፤ ሌላ አምላክ አትስገድ፤ ስሙ ቀናተኛ የሆነ እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ ነው። ከምድሪቱ ነዋሪዎች ጋር ቃል ኪዳን እንዳትገባ፤ እነርሱ ከአማልክታቸው በኋላ እየሄዱ እንዳያመነዝሩ፣ ለአማልክታቸውም እንዳይሠዉ፣ አንዲም ጠርቶህ ከመሥዋዕቱ እንዳትበላ፤ ከሴቶቻቸውም ለወንዶቻህ እንዳትወስድ፤ ሴቶቻቸውም ከአማልክታቸው በኋላ እየሄዱ እንዳያመነዝሩ፣ ወንዶቻህንም ከአማልክታቸው በኋላ እያስከተሉ እንዳያመነዝሩ ። ዘፀአት 34፡10-16።

እግዚአብሔር በዚህ ክፍል ብቻ ሁለት ጊዜ ለጥንታዊቱ እስራኤል ማስጠንቀቂያ ሰጠ፤ ከዚህም በላይ ጥንታዊቱ እስራኤል በዙሪያዋ ካሉት ጣዖት አምላኪ አሕዛብ ጋር ቃል ኪዳን እንዳታደርግ የተሰጣት ትእዛዝ የሚመሰክሩ ሌሎች ብዙ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምስክሮች አሉ። እነዚያ መቻቻሎች የጀመሩት ጥንታዊቱ እስራኤል እግዚአብሔርንና የእርሱን ቴኦክራሲ በመናቅዋ ነበር። ንጉሥ በተሞኙ ጊዜ፣ እግዚአብሔር ንጉሥ እንዲኖራቸው ፈቀደላቸው፤ ከዚያም ነጥብ ጀምሮ ከነገሥታቱ አብዛኞቹ፣ በተለይም የሰሜኑ አሥር ነገዶች ነገሥታት ሁሉ፣ ያንኑ ትእዛዝ ናቁ። እስራኤል ከበዙሪያዋ ካሉት ጣዖት አምላኪ አሕዛብ የተለየችና የተለየች ሕዝብ መሆን እንዳለባት የሚጠይቀው መርህ ተጣለ፤ ይህም በኋላ ቆስጠንጢኖስ ምልክት የሚሆንለት በነበረው መቻቻል ተገለጠ። ጴርጋሞንና ቆስጠንጢኖስ ጣዖት አምልኮን ወደ እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ያስገቡ የእስራኤል ነገሥታትን ዓመፅ ይወክላሉ። በንጉሥ ሳኦል የጀመረው መንሸራተት ክርስቲያናዊቷን ቤተ ክርስቲያን ወደ መንፈሳዊ ባቢሎን ምርኮ ያመራትን መንሸራተት ይጠቁም ነበር። ከንጉሥ ሳኦል ጀምሮ እስከ ባቢሎን ምርኮ ድረስ ያለው ቅዱስ ታሪክ በጴርጋሞን ቤተ ክርስቲያን ይወከላል። ከዚያ በኋላ የመጣው የሰባ ዓመቱ ምርኮ ደግሞ የትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን ነበር።

ኤፌሶን የተስፋይቱን ምድር ለመውረስ ወደፊት የምትወጣውን ቤተ ክርስቲያን ትወክላለች። ኤፌሶን የሙሴን ዘመን እና እስራኤል ከግብፅ ባርነት መዳኗን ትወክላለች።

«መጽሐፍ ቅዱስ ለዚህች የመጨረሻ ትውልድ የራሱን መዛግብት ሰብስቦ እና አንድ ላይ አስሮ አከማችቶአል። በብሉይ ኪዳን ታሪክ ውስጥ ያሉት ታላላቅ ክስተቶች ሁሉ እና የተከበሩ ግብይቶች በእነዚህ የመጨረሻ ቀኖች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተደግመው ነበሩ፣ እንዲሁም እየተደገሙ ናቸው።»
Selected Messages, book 3, 338, 339.

በግብፅ ከባርነት መዳን የተወከለው ታሪክ በመጨረሻዎቹ ዘመናት እንደገና ይደገማል። ስለዚህም በሚለራይት ታሪክ ውስጥ ደግሞ ተደግሞ ታየ። ስለዚህ እህት ዋይት የሚለራይትን ታሪክ ለመግለጽ ወደ ዚያ ታሪክ በተደጋጋሚ ትጠቅሳለች። እርሷ የ1844ቱን ታላቁ ተስፋ መቁረጥ፣ ዕብራውያን በቀይ ባሕር ፊት ቆመው ሳሉ የፈረዖን ሠራዊት ከኋላቸው ሲቀርብባቸው ከተደረሰባቸው ተስፋ መቁረጥ ጋር ታመሳስለዋለች። እንዲሁም ከግብፅ መዳን የሚመለከተውን ታሪክ ከክርስቶስ ዘመን ጋር ታመሳስላለች፤ ስለዚህ ደቀ መዛሙርቱ በመስቀሉ ላይ የደረሰባቸው ተስፋ መቁረጥ በቀይ ባሕር ያለው ተስፋ መቁረጥ ምሳሌ ነበረው፣ ይህም ደግሞ የ1844ቱን ታላቁ ተስፋ መቁረጥ ይወክል ነበር። የመስቀሉ ተስፋ መቁረጥ የኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን መጀመሪያን ይወክል ነበር። በጥንታዊቷ እስራኤል መጀመሪያ ዘመን ያለው የሙሴ ዘመን በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ተወክሎ ነበር፣ ይህም ደግሞ በክርስቶስ ዘመን ያለውን የዘመናዊቷ እስራኤል መጀመሪያ ይወክል ነበር። ሁለቱም ታሪኮች በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ይወከላሉ። እዚህ የምንለይባቸው እውነቶች በFuture for America በዓመታት ውስጥ በብዙ ጊዜ በአደባባይ ቀርበዋል፤ ስለዚህ እኔ በቀላሉ አጠቃላይ እይታ ብቻ እየሰጠሁ ነኝ።

በክርስቶስ ታሪክ ውስጥ፣ የቀድሞው የቃል ኪዳን የተመረጠ ሕዝብ እየተተወ ሲሄድ፣ የአዲሱ የቃል ኪዳን ሕዝብ እየተነሣ የሚጀምርበትን መነሻ እናገኛለን። የክርስቶስ ታሪክ የጥንታዊቱ እስራኤል ፍጻሜ ነው፤ እንዲሁም በጥንታዊቱ እስራኤል መጀመሪያ ላይ በግብፅ ከባርነት መዳን ታሪክ ውስጥ፣ ለአዲስ የቃል ኪዳን ሕዝብ ሲባል የተተወ አስቀድሞ የተመረጠ የቃል ኪዳን ሕዝብ ነበር።

በክርስቶስ ታሪክ ውስጥ፣ ቀደሙት የተመረጡ ሕዝብ በ70 ዓ.ም. ኢየሩሳሌም በተደመሰሰችበት ጊዜ ወደ መጨረሻቸው ደረሱ። በመጀመሪያ፣ በሙሴ ዘመን ቀደሙት የተመረጡ ሕዝብ በአርባ ዓመት ጊዜ ውስጥ በምድረ በዳ ሞቱ፤ እያሱና ካሌብም መልእክቱን ወደ ተስፋይቱ ምድር ሊያደርሱ የተመደቡትን አዲሱን የተመረጠ ሕዝብ የሚወክሉ ሆኑ፤ እንዲሁም የኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ዘመን ሐዋርያት ወንጌሉን ወደ ዓለም እንደወሰዱት።

የጥንቱ እስራኤል መጀመሪያና ፍጻሜ፤ እንዲሁም የዘመናዊ እስራኤል መጀመሪያ ሁሉ፤ ከቀድሞ የተመረጠ ሕዝብ ወደ አዲስ የተመረጠ ሕዝብ የሚደረግ ሽግግርን ያመለክታሉ። አንድ ነገር በሁለት ወይም በሦስት ምስክሮች ምስክርነት ይጻፋል፤ እነዚህም ሦስቱ የምስክሮች መስመሮች እያንዳንዳቸው የቀድሞው የተመረጠ ሕዝብ መፋታትን ይለያያሉ፤ እነዚህ ምስክሮችም መጨረሻውን ከመጀመሪያው የሚገልጠው የአልፋና አሜጋ ፈርማ ይይዛሉ። እግዚአብሔር ከአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ጋር ቃል ኪዳን ሲገባ፤ የሚተረፍ የቀድሞ የተመረጠ ሕዝብ ይኖራል። እግዚአብሔር የብዥታ ፈጣሪ አይደለም፤ እርሱ ፈጽሞ አይለወጥም ቃሉም ከቶ አይከሸፍም።

ከግብፅ የተገኘው ማዳንና እግዚአብሔር በኢያሱ አማካኝነት ያከናወናቸው ድሎች በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ይወከላሉ፤ ነገር ግን ኤፌሶን የመጀመሪያዋን ፍቅር እንድታጣ ተወስኖለት ነበር። ኢያሱም ከዐረፈ በኋላ ስምርናን የሚወክል ዘመን የሚያመለክት ሌላ ትውልድ ተነሣ። ኢያሱ የተስፋይቱን ምድር ከጠላቶቹ ለማጥራት ያደረገው ድንቅ ሥራ ፈጽሞ አልተፈጸመም፤ ሕዝቡ በራሳቸው ረክተው ለኢያሱ የተሰጠውን ሥራ ተዉ። የመጀመሪያቸውን ፍቅር አጡ። ይህም ዘመን እስራኤል እግዚአብሔርን እስከ ጣለች ድረስ ቀጠለ፤ ሳሙኤልም ሳኦልን ንጉሥ ቀባ፤ በዚህም የዴርጋሞንን ቤተ ክርስቲያን አስገባ።

መልእክቱ ለስምርና፣ በታናሽ እስያ ላለች ቤተ ክርስቲያን፣ እንዲሁም በአጠቃላይ ለክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን፣ በሁለተኛና በሦስተኛ ምዕተ ዓመታት መጣ። ይህም አረማዊነት በዓለም ላይ የበላይነትን ለመያዝ የመጨረሻ ትግሉን እያደረገ የነበረበት ዘመን ነበር። ክርስትና በሚያስደንቅ ፍጥነት ተስፋፍቶ ነበር፤ እስከሚታወቅ ድረስም በዓለም ሁሉ ታውቆ ነበር። አንዳንዶች በልባቸው ለውጥ ምክንያት የክርስቶስን እምነት ተቀበሉ፤ ሌሎች ግን በቀረበላቸው ኃይለኛ ክርክር ተገፍተው፤ ሌሎችም ደግሞ የአረማዊነት ጉዳይ እየደከመ መሆኑን ስላዩ፣ ድል የሚያገኝ የሚመስለውን ወገን ፖሊሲ አመራቸው። እነዚህ ሁኔታዎች የቤተ ክርስቲያኑን መንፈሳዊነት አዳከሙት። የሐዋርያትን ቤተ ክርስቲያን ያለየው የትንቢት መንፈስ ቀስ በቀስ ጠፋ። ይህ እምነት አንድነት ውስጥ የተሰጠችለትን ቤተ ክርስቲያን የሚያመጣ ስጦታ ነው። እውነተኛ ነቢያት ከነበሩ በኋላ ሳይሆን ከጠፉ በኋላ፣ ሐሰተኛ ትምህርቶች ፈጥነው ተስፋፋ፤ የግሪኮች ፍልስፍና ወደ ቅዱሳት መጻሕፍት የተሳሳተ ትርጓሜ አመጣ፤ እናም ክርስቶስ ብዙ ጊዜ የኮነው የጥንታውያን ፈሪሳውያን ራስን የማጽደቅ መንፈስ እንደገና በቤተ ክርስቲያን መካከል ታየ። ከቆስጠንጢኖስ መንግሥት በፊት ባሉት ሁለት ምዕተ ዓመታት ውስጥ፣ በኋላ ባሉት ሁለት ምዕተ ዓመታት ፍጹም በሆነ መልኩ ለተገለጡት ክፋቶች መሠረቱ ተጣለ። በዚህ ዘመን ውስጥ፣ በሮማ ግዛት ብዙ ክፍሎች ውስጥ ሰማዕትነት ተወዳጅ ሆነ። ይህ ምንም ያህል እንግዳ ቢመስልም፣ እውነት መሆኑ ከዚህ የሚቀንስ አይደለም። ይህም በክርስቲያኖችና በአረማውያን መካከል ካለው ግንኙነት የተነሣ ውጤት ነበር።

“በሮማውያን ዓለም ውስጥ የአሕዛብ ሁሉ ሃይማኖት የተከበረ ነበር፤ ነገር ግን ክርስቲያኖች አንድ ሕዝብ አልነበሩም፤ ከተናቀ ዘር የወጣ አንድ ኑፋቄ ብቻ ነበሩ። ስለዚህ የሰዎችን የማጎበረ መደብ ሁሉ ሃይማኖት ሲያወግዙ በመኖራቸው፣ በስውር ስብሰባዎች ሲያደርጉ፣ ከቅርብ ዘመዶቻቸውና ከእጅግ የተቀራረቡ ወዳጆቻቸው ልማዶችና አሠራሮች ፈጽሞ ራሳቸውን ሲለዩ፣ በአረማውያን ባለሥልጣናት ዘንድ የጥርጣሬ ነገር፣ ብዙ ጊዜም የስደት ዓላማ ሆኑ። ብዙ ጊዜም በገዥዎቹ አእምሮ ውስጥ የተቃውሞ መንፈስ ሳይኖር እንኳ ስደትን በራሳቸው ላይ ያመጡ ነበር። የዚህን መንፈስ ለማሳየት፣ ታሪክ የካርታጅ ጳጳስ የነበረው ሲፕሪያኖስ ሲገደል የሆነውን ዝርዝር ይሰጣል። ፍርዱ በተነበበ ጊዜ፣ ያዳምጡ የነበሩት የክርስቲያኖች ብዙ ሕዝብ፣ ‘ከእርሱ ጋር እኛም እንሞታለን’ ሲሉ አንድ ዓይነት ጩኸት አሰሙ።”

“ብዙ ስም ብቻ ክርስቲያኖች ሞትን የተቀበሉበት መንፈስ፣ እንዲሁም ያለ አስፈላጊነት የመንግሥትን ጥላቻ እስከ ማስነሣት የደረሱበት አቋም፣ በንጉሠ ነገሥቱ ዲዮቅልጥያኖስና በረዳቱ ጋሌሪዮስ በ303 ዓ.ም. የስደት አዋጅ እንዲወጣ ምናልባት እጅግ አስተዋጽኦ አድርጎ ይሆናል። አዋጁ በመንፈሱ ዓለም አቀፍ ነበር፣ እናም ለአሥር ዓመታት በከፍተኛ ወይም በተወሰነ ጥንካሬ ተፈጻሚ ሆኖ ቆየ።” Steven

Haskell, The Story of the Seer of Patmos, 50. 51.

ምንም እንኳ ስምርና ከጌታ ተግሣድ ካልተቀበሉት ሁለቱ ቤተ ክርስቲያናት አንዲቱ ብትሆንም፣ ታሪክ በዚያ ዘመን ሰማዕት የሆኑት አንዳንዶቹ መነሳሳታቸው በመለኮታዊ ግፊት ሳይሆን በሰውአዊ ግፊት ላይ የተመሠረተ እንደ ነበር ይመስክራል። የመሳፍንት መጽሐፍ የኢያሱን ሞት በመግለጽ ይከፈታል፤ በመጽሐፍም ውስጥ የመሳፍንቱን ታሪክ የሚገልጽ ሁለት ጊዜ የተደገመ አንድ ቃል አለ። ያ ቃል ለሁለተኛ ጊዜ የተጠቀሰው የመጽሐፍ የመጨረሻ ቁጥር ነው። የመጽሐፍ የመጀመሪያ ቁጥር የኢያሱን መጨረሻ ያመለክታል፤ የመጨረሻውም ቁጥር ታሪኩን በአጠቃላይ ያጠቃልላል።

ከኢያሱ ሞት በኋላም እንዲህ ሆነ፤ የእስራኤል ልጆች እግዚአብሔርን ጠየቁ እንዲህ ሲሉ፡- ከከነዓናውያን ጋር ለመዋጋት በመጀመሪያ ለእኛ ማን ይወጣ? ... በዚያን ዘመን በእስራኤል ንጉሥ አልነበረም፤ እያንዳንዱም ሰው በራሱ ዓይን የቀናውን ያደርግ ነበር... በዚያን ዘመን በእስራኤል ንጉሥ አልነበረም፤ እያንዳንዱም ሰው በራሱ ዓይን የቀናውን ያደርግ ነበር። መሳፍንት 1፡1፤ 17፡16፤ 21፡25።

በስምርና ታሪክ ውስጥ፣ “ራስ” ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው ድረስ ዋና ጭብጥ እንደነበረ ሁሉ ነበር። ንጉሥ ስላልነበራቸው፣ ለማድረግ የመረጡትን ሁሉ እንዲያደርጉ ወሰኑ። የመመሪያ እጥረት በስምርና ታሪክ ውስጥ ሃስኬል የለየው ነገር ሲሆን፣ ይህም የነቃ የትንቢት መንፈስ ባለመኖሩ የተወከለ ነበር። በሁለቱም ታሪኮች የመመሪያ እጥረት ውሳኔዎች በሰው የራሱ ተነሳሽነት ላይ እንዲመሠረቱ በር ከፈተ። ኤፌሶን ከግብፅ መዳንን ይወክላል። በመሳፍንት መጽሐፍ የተመዘገበው ታሪክ በስምርና ቤተ ክርስቲያን ይወከላል። ከንጉሥ ሳኦል ጀምሮ እስከ ባቢሎን ምርኮ ድረስ ያለው ዘመን በጴጥሮስም ቤተ ክርስቲያን ይወከላል፤ በባቢሎንም ያለው ምርኮ በትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን ይወከላል።

በአቅኚዎች የተለየው ክስተት ጋር በመስማማት፣ በቤተ ክርስቲያናት፣ በማኅተሞች እና በመለኮቶች ውስጥ አራትና ሦስት የሆነ ክፍፍል አለ፤ እንዲሁም በጥንታዊቷ እስራኤል ታሪክ ውስጥ የመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናት በግብፅ ምርኮ ይጀምራሉ እና በባቢሎን ምርኮ ያበቃሉ፤ ምክንያቱም አልፋና አሜጋ ሁልጊዜ መጨረሻውን ከመጀመሪያው ጋር ይለያል። በዘመናዊቷ እስራኤል ታሪክ ውስጥ የመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናት በአይሁድ ለሮማውያን ሥልጣን መገዛት ይጀምራሉ፤ እነዚህም አራቱ ቤተ ክርስቲያናት መንፈሳዊ አይሁድ ለመንፈሳዊቷ ሮም ለአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት በመገዛታቸው ያበቃሉ።

ከቲያጥራ በኋላ የተከተለው ሰርዴስ ነበረ፤ ይህም በቲያጥራ የተመሰለው ከባቢሎን ምርኮነት በወጡ ጊዜ የጀመረ ነበር። ሰርዴስ ሕያው እንደሆነ ስም የነበራት ቤተ ክርስቲያን ናት፣ ነገር ግን ሕያው አልነበረችም። የሕይወት መናዘዛቸው ሐሰት ነበር። የሚያስገርመውም፣ ከሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ መካከል ትርጉም የሌለው ቃል ሰርዴስ እንደሆነ ነው። በታሪኩና በጥቅሶቹ አውድ መሠረት ለሰርዴስ ትርጓሜዎች ተሰጥተዋል፣ ነገር ግን ለዚያ ስም ሥርወ ቃላዊ ትርጉም የለውም። ስም አለው፣ ነገር ግን የለውም።

“ነገር ግን ሁለተኛው ቤተ መቅደስ በክብርና በግርማ ከመጀመሪያው ጋር አልተካከለም ነበር፤ እንዲሁም ለመጀመሪያው ቤተ መቅደስ የተለየ የነበሩት የመለኮታዊ ህልውና የሚታዩ ምልክቶች አልቀደሱትም ነበር። መቀደሱን የሚያመለክት የረቂቅ ኃይል መገለጥ አልነበረም። አዲስ የተሠራውን መቅደስ የሚሞላ የክብር ደመና አልታየም። በመሠዊያው ላይ ያለውን መሥዋዕት ለማቃጠል ከሰማይ እሳት አልወረደም። ሸኪና ከእንግዲህ ወዲህ በቅድስተ ቅዱሳን ስፍራ በኪሩቤል መካከል አልኖረችም፤ በዚያም ታቦቱ፣ የስርዮት መክደኛው፣ እና የምስክርነቱ ጽላቶች አልተገኙም። ለሚጠይቀው ካህን የይሖዋን ፈቃድ የሚገልጥ ድምፅ ከሰማይ አልተሰማም።” The Great Controversy, 24.

ከባቢሎናዊው ምርኮ በኋላ ኢየሩሳሌምንና ቤተ መቅደሱን እንደ ገና ሠሩ። ከዚያም እግዚአብሔር ስሙን በኢየሩሳሌም እንዲያኖር ስለ ተስፋ ሰጥቶ ነበርና ዳግመኛ ስም ነበራቸው። ነገር ግን ስሙ ባህርዩን ይወክላል፤ የእርሱ የግል ህልውና መታጣትም ሕይወትን የሚወክል ስም እንዳላቸው ቢታወቅም፣ በእውነቱ

ግን ሕይወትን የሚያፈራውን ህልውና ከእንግዲህ ወዲህ እንደሌላቸው ያሳዩ ነበር። በእውነቱ የነበራቸው ሙያዊ መናገርና ማስመሰል ብቻ ነበር።

በሰርዴስ ያለው የመጨረሻው ድምፅ ከጌታ ታላቅና አስፈሪ ቀን በፊት ስለሚመጣ ኤልያስ ተስፋ ሰጠ። ለጥንታዊቷ እስራኤል የኢየሩሳሌም ጥፋት የጌታ ታላቅና አስፈሪ ቀን ነበር። ስለዚህ ምክንያት፣ እህት ዋይት በ70 ዓ.ም. የኢየሩሳሌምን ጥፋት በሰባቱ የመጨረሻ መቅሰፍቶች የተወከለው የጌታ ታላቅና አስፈሪ ቀን ምሳሌ እንደሆነ ትጠቅሳለች። የፊላዴልፊያ ቤተ ክርስቲያን በምድረ በዳ በሚጮኽ በመጥምቁ ዮሐንስ ድምፅ ጀመረች፤ በዚህም ሁኔታ የዊልያም ሚሊርን ድምፅ ትወክላለች። የመጥምቁ ዮሐንስና የዊልያም ሚሊር ድምፃች፣ ሁሉም ነገር ትክክል ነው ብለው ለሚያምኑ ሕዝቦች፣ ሁሉም ነገር ፈጽሞ ተሳስቶ ሳለ፣ የሎዶቅያን መልእክት ያቀርቡ ነበር። መጥምቁ ዮሐንስም ሆነ ዊልያም ሚሊር መጥረቢያውን በዛፋ ሥር ላይ አኖሩ። ለሰርዴስ የተሰጠው መልእክት፣ “በሰርዴስ እንኳ ልብሳቸውን ያላረከሱ ጥቂት ስሞች አሉ፤ እነርሱም የሚገባቸው ስለሆኑ ከእኔ ጋር ነጭ ለብሰው ይሄዳሉ” የሚል ነበር። መጥምቁ ዮሐንስና ዊልያም ሚሊር፣ በሰርዴስ የተወከለውን የዘመን ክፍለ ጊዜ ተሻግረው የወጡና ከክርስቶስ ጋር ለመሄድ የተገባቸውን ይወክላሉ።

“ሺህዎች በዊልያም ሚሊር የተሰበከውን እውነት እንዲቀበሉ ተመሩ፣ እናም መልእክቱን ለማወጅ በኤልያስ መንፈስና ኃይል ውስጥ የተነሡ የእግዚአብሔር አገልጋዮች ተነሡ። እንደ ኢየሱስ ቀደም ብሎ መንገድ የጠረገው ዮሐንስ፣ ይህን ጽኑ መልእክት የሰበኩት ሰዎች መጥረቢያውን በዛፋ ሥር ላይ ለማኖር እንዲሁም ለንስሐ የሚገባ ፍሬ እንዲያፈሩ ሰዎችን ለመጥራት የተገደዱ መሆናቸውን ተሰማቸው። ምስክርነታቸው ቤተ ክርስቲያናትን ለማንቃትና በኃይል ለማንቃቃት እንዲሁም እውነተኛ ባህርያቸውን ለመግለጥ የተዘጋጀ ነበር። እናም ከሚመጣው ቀጣ ለመሸሽ የሚያስጠነቅቀው ይህ ጽኑ ማስጠንቀቂያ ሲሰማ፣ ከቤተ ክርስቲያናት ጋር የተባበሩ ብዙዎች የፈውስ መልእክቱን ተቀበሉ፤ ወደ ኋላ መመለሳቸውን አዩ፣ እናም በመራራ የንስሐ እንባና በጥልቅ የነፍስ ሕመም እግዚአብሔር ፊት ራሳቸውን አዋረዱ። የእግዚአብሔርም መንፈስ በእነርሱ ላይ ሲያርፍ፣ ‘እግዚአብሔርን ፍሩ፣ ክብርም ስጡት፤ የፍርድ ሰዓት ደርሶአልና’ የሚለውን ጭኸት ለማሰማት ረዱ።” Early Writings, 233.

ሰባቱ የራእይ አብያተ ክርስቲያናት ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ሁለተኛ ምጽአት ድረስ ያለውን ታሪክ ይወክላሉ፤ እንዲሁም ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ከነቢዩ ሙሴ ጀምሮ እስከ ክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአት ድረስ ያለውን የጥንቷ እስራኤል ታሪክ ደግሞ ይወክላሉ።

“የእስራኤል ልጆች ፈተናዎች፣ እና ከክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአት በፊት ያሳዩት አመለካከት፣ ከክርስቶስ ሁለተኛ ምጽአት በፊት በሚኖራቸው ልምምድ ውስጥ የእግዚአብሔር ሕዝብ የሚገኙበትን ሁኔታ ያመለክታሉ።”

“የሰይጣን ወጥመዶች ለእኛ እንደ ተዘረጉ ሁሉ፣ የእስራኤል ልጆች ወደ ከነዓን ምድር ሊገቡ ከመሆናቸው በፊት ለእነርሱም በእውነት ተዘርግተው ነበር። እኛ የዚያን ሕዝብ ታሪክ እየደገመን ነው።”

“ታሪካቸው ለእኛ ጥልቅ ማስጠንቀቂያ ሊሆን ይገባል። ጌታ ለሕዝቡ ብርሃን ሲኖረው፣ ሰይጣን በጸጥታ ቆሞ እነርሱ እንዳይቀበሉት ለመከላከል ምንም ጥረት እንዳያደርግ ፈጽሞ ልንጠብቅ የለብንም። እግዚአብሔር የሚልከውን ብርሃን እኛን ደስ በሚያሰኝ መንገድ ስላልመጣ እንዳንቀበለው እንጠንቀቅ።... ብርሃኑን ራሳቸው የማያዩና የማይቀበሉ ማንኛዎችም ካሉ፣ በሌሎች መንገድ አይቁሙ።”

“እኔ ሕይወትንና ሞትን፣ በረከትንና እርግማንን በፊታችሁ እንዳኖርሁ፣ ሰማይንና ምድርን በዚህ ቀን በእናንተ ላይ ምስክር አድርጌ እጠራለሁ፤ ስለዚህ አንተና ዘርህ ትኖሩ ዘንድ ሕይወትን ምረጡ፤ እግዚአብሔርን አምላክህን ትወድድ ዘንድ፣ ቃሉንም ትታዘዝ ዘንድ፣ እርሱንም ትጠበቅ ዘንድ፤ እርሱ ሕይወትህና የዕድሜህ ርዝመት ነውና፤ እግዚአብሔርም ለአባቶችህ፣ ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ፣

ለያዕቆብም እንዲሰጣቸው የማለላቸው በምድር ላይ ትኖር ዘንድ።”

“ይህ መዝሙር ታሪካዊ ሳይሆን ትንቢታዊ ነበር። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ቀደም ሲል ያደረገውን ድንቅ አሠራር ሲያስታውስ፣ ደግሞም ክርስቶስ በኃይልና በክብር ለሁለተኛ ጊዜ በሚመጣበት ጊዜ የሚፈጸመውን የወደፊቱን ታላቅ ክስተት፣ የታማኞችንም የመጨረሻ ድል አስቀድሞ ያመለክት ነበር።”

ሐዋርያው ጳውሎስ የእስራኤላውያን በጉዞአቸው ያጋጠማቸው ልምድ በዚህ የዓለም ዘመን ለሚኖሩት፣ የዓለም መጨረሻዎች የደረሱባቸው ሰዎች ጥቅም ሲባል እንደ ተመዘገበ በግልጽ ይናገራል። እኛ አደጋዎቻችን ከዕብራውያን ያነሱ እንደሆኑ አንቁጥርም፤ ይልቁንም ከእነርሱ የሚበልጡ ናቸው።
Healthful Living, 280, 281.

ከግብፅ የተፈጸመው መዳን በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ይወከላል፤ በዚያም ታሪክ ውስጥ የኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ምልክት ኢየሱስ ነበር። እግዚአብሔር ከግብፅ ያወጣቸው ሰዎች አስር ተከታታይ ፈተናዎችን ካልፉ በኋላ፣ ጌታ ቃል ኪዳንን ከዐመፀኞቹ አነሣና ለኢየሱስና ለካሌብ ሰጠው።

እነርሱንም እንዲህ በሏቸው፤ እኔ በሕይወቴ እንደምኖር በእውነት፣ ይላል ጌታ፤ በጆሮዬ እንደተናገራችሁ፣ እንዲሁ አደርግባችኋለሁ፤ ሬሳችሁ በዚህ ምድር በዳ ይወድቃል፤ ከሁላችሁም ተቁጥራችሁ የነበራችሁ፣ እንደ ሙሉ ቀጥራችሁ፣ ከሀያ ዓመት ዕድሜ ጀምሮ እና ከዚያ በላይ ያላችሁ፣ በእኔ ላይ ያጉረመረማችሁ ሁሉ፣ እኔ በዚያ እንድትኖሩ ማልሁላት ወደ ዚያች ምድር ፈጽሞ አትገቡም፤ ከዮፎኔ ልጅ ከካሌብ እና ከነዌ ልጅ ከኢየሱስ በቀር። ዘኁልቀ 14፡28-30።

ሴስተር ዋይት ኢየሱስንና ካሌብን “የዓለም ፍጻሜዎች የደረሱባቸውን” እና “ከእግዚአብሔር ጋር በመሥዋዕት ቃል ኪዳን የሚገቡትን” እንደሚወክሉ ትገልጻለች።

“ይህ ታሪክ የተመዘገበው የዓለም መጨረሻዎች በደረሱባቸው እኛን ለማስጠንቀቅ ነው። ዛሬ የእግዚአብሔር ሕዝብ የእስራኤልን ልጆች ተሞክሮ ምን ያህል ብዙ ጊዜ እንደገና ይኖራሉ! ምን ያህል ብዙ ጊዜ ያጉረመረማሉ እና ያማርራሉ! ጌታ ወደ ፊት እንዲሄዱ በሚያዘቸው ጊዜ ምን ያህል ብዙ ጊዜ ወደ ኋላ ይሰባሉ! እንደ ካሌብና ኢየሱስ ያሉ፣ ታማኝነትና የማይናወጥ መታመን ያላቸው ሰዎች በመጥፋታቸው የእግዚአብሔር ሥራ እየተጎዳ ነው። እግዚአብሔር በመንፈሱ እንዲሞሉ ራሳቸውን ለእርሱ የሚሰጡ ሰዎችን ይጠራል። የክርስቶስና የሰብአዊነት ሥራ የተቀደሱና ራሳቸውን የሚሠዉ ሰዎችን፣ ስድቡን ተሽክመው ከሰፈሩ ውጭ የሚወጡ ሰዎችን ይጠይቃል። እነርሱ ብርቱዎችና ጀግኖች፣ ለክቡር ተግባር የተገቡ ሰዎች ይሁኑ፤ በመሥዋዕትም ከእግዚአብሔር ጋር ኪዳን ያድርጉ።” Review and Herald, May 20, 1902.

እንደ ከኢየሱስና ከካሌብ ጋር የታደሰው ቃል ኪዳን የሚወከለው፣ የታደሰው ቃል ኪዳን ከአንድ መቶ አርባ አራት ሺህና ከታላቁ ሕዝብ ጋር የተደረገው ቃል ኪዳን ነው። ይህም የመጀመሪያው የቃል ኪዳን የተመረጠ ሕዝብ ከእግዚአብሔር ተፈትቶ በምድር በዳ እንዲሞት ከተወሰነ በኋላ ይታደሳል። ከአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ጋር የተደረገው ቃል ኪዳን አንድ ቀደም ያለ የተመረጠ ሕዝብ በሚጣልበት በዚያው ታሪክ ውስጥ ይፈጸማል።

ኤፌሶን ማለት ተፈላጊ ማለት ነው፤ በኢየሱስና በቀደመችው ቤተ ክርስቲያን የተፈጸመውም ሥራ “ተፈላጊ” ነበር። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ወደ ተስፋይቱ ምድር ሲመራ ድል እየነሣ ወጣ። የመጀመሪያው ማኅተም ከኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ጋር ተመሳሳይ ሲሆን፣ ድል እየነሣ በሚወጣ ነጭ ፈረስ ይወከላል። ይህ ለኢየሱስም ሆነ ለሐዋርያዊቱ ቤተ ክርስቲያን እውነት ነበር። የመጀመሪያው ማኅተም በጥንታዊውም ሆነ በዘመናዊው እስራኤል ከኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ጋር ተመሳሳይ ነው።

ስምርና የተመሠረተው “ከርቤ” ከሚለው ቃል ነው፤ ከርቤም ሙታንን ለመቀባት ይጠቀሙበት የነበረ ዘይት ነው። ሁለተኛው ማጎተም “ታላቅ ሰይፍ” እና “ሥልጣን” የተሰጠው ቀይ ፈረስ በመሆኑ ይወክላል፤ ይህም “ሰላምን ከምድር ለማስወገድ” ነበር፤ ማለትም በዚያ ታሪክ ሰዎች “እርስ በርሳቸው ይገድሉ” ነበር። ሁለተኛው ማጎተም ከስምርና ቤተ ክርስቲያን ጋር በትይዩ ይሄዳል፤ እናም ለእግዚአብሔር ጠላቶች የተሰጠውን ሥልጣን ይወክላል፤ ይህም የእግዚአብሔርን ሕዝብ እንዲያሸንፉና እንዲገድሉ የፈቀደላቸው ነበር። ይህ በሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ከተከተለው ዘመን ውስጥ እንዲሁም በመሳፍንት ታሪክ ውስጥ ተፈጽሟል። በሁለቱም ታሪኮች እግዚአብሔር ከሕዝቡ ውጭ ያሉ ኃይሎች በሕዝቡ ላይ ጦርነትንና ሞትን እንዲያመጡ ፈቅዶአል። በሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያ ጦርነት የተነሣው የክርስቶስ ሃይማኖት በመጣል ምክንያት ነበር፤ ይህም በቀደመው የኤፌሶን ዘመን ወንጌልን ወደ ዓለም ሲያደርስ ድል የማይነሣበት ነበር። በመሳፍንት ዘመን የእግዚአብሔር ሕዝብ ጠላቶች ያነሳቸው እንቅስቃሴ ደግሞ በቀደመው የኤፌሶን ዘመን ላይ የተመሠረተ ነበር፤ በዚያም እግዚአብሔር ኃይሉን በግብፅ እና ከዚያ በኋላ ኢየሱስ ለማሸነፍ ያገለገለባቸው አሕዛብ ላይ አሳይቶ ነበር። ሁለተኛው ማጎተም በጥንታዊቷም ሆነ በዘመናዊቷ እስራኤል ከስምርና ቤተ ክርስቲያን ጋር በትይዩ ይሄዳል።

ዲርጋሞን ማለት “የተመሸገ ምሽግ” ማለት ሲሆን፣ በዚህም የንጉሥ ቤተ መንግሥትን ይወክላል። ሦስተኛው ማጎተም ከዲርጋሞን ጋር በትይዩ ይሄዳል፤ እንዲሁም የሰው ፍርድ በምድር ነገሥታት በእግዚአብሔር ፍርድ ተቃራኒ ሆኖ የሚፈጸምበትን ታሪክ ይወክላል። ስለዚህ በ“ስንዴው፣” “ገብሱ፣” “ዘይቱ፣” እና “የወይኑ ጠጅ” ላይ ሚዛን በሚያደርጉት “ሁለት” ሚዛኖች የተወከለው መለኪያ፣ ወይም ፍርድ፣ በእግዚአብሔር ፍርድ አንጻር ሁልጊዜ ጉድለት ያለበትን ንጉሣዊ ሰብዓዊ ሥልጣን ያመለክታል። ቅን መለካት ወይም ቅን መመዘን ሁለት ሚዛኖችን እንደማያስፈልግ አስታውሱ። ሁለት ሚዛኖች ያልተካከለ ፍርድን ይወክላሉ።

“ገብስ” የፋሲካ በዓል “በኩራት ፍሬ” መሥዋዕት ምልክት ነው፤ “ስንዴ” ደግሞ የዴንጤቆስጤ በዓል “ሁለቱ የሚወደደው እንጆራዎች” መሥዋዕት ምልክት ነው። “ዘይት” የመንፈስ ቅዱስ ምልክት ነው፣ “ወይን” ደግሞ የትምህርት ምልክት ነው። ዲርጋሞን በጥንታዊቷ እስራኤል ዘመን፣ በፋሲካ እስከ ዴንጤቆስጤ ወቅት የተወከለውን የእግዚአብሔር የአምልኮ ሥርዓት ላይ ፍርድ ያመጡ የእስራኤል መስማሚ ነገሥታት ዘመን ነው። የእግዚአብሔር ቃል እውነቶች በ“ወይን”ና “ዘይት” ተወክለዋል። በጥንታዊቷም ሆነ በዘመናዊቷ እስራኤል፣ የዲርጋሞን ቤተ ክርስቲያን ሰይጣን በስምርና በተወከለው ታሪክ ውስጥ በደም መፍሰስ ሊያደርገው ያልቻለውን ለመፈጸም የሚሞክርበት ዘመን ነው። በዲርጋሞን ሰይጣን እንደ በስምርና ተወክሎ በደም መፍሰስ ሳይሆን፣ በመስማማት እግዚአብሔርን ሕዝብና የእግዚአብሔርን እውነት ለማጥፋት ሞክረ። የጥንታዊቷ እስራኤል ነገሥታት መስማማት በዘመናዊቷ እስራኤል ውስጥ የቆስጠንጢኖስን መስማማት ይወክላል።

ትያጥሮን ማለት “የቁርጠኝነት መሥዋዕት” ማለት ሲሆን፣ ለስሙ የሚገደሉ ሕዝቡ እግዚአብሔር የሚሰጣቸውን የሰማዕትነት መንፈስ ይጠቁማል። የቁርጠኝነት መሥዋዕት በሰባው ዓመት ምርኮ ዘመን በዳንኤል፣ በሰድራቅ፣ በሚሳቅ፣ በአብደናጎም እንደተወከለው በከባድ ሁኔታዎች ውስጥ ክርስቶስን ለማገልገል ያለውን ፈቃደኝነት ይወክላል፤ እንዲሁም በአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት ታሪክ ውስጥ በጳጳሳዊ ሥልጣን የተነሣ መከራ ሲደርስባቸው፣ የተሠቃዩትን፣ የታሰሩትን፣ በሐሰት የተወነጀሉትን እና የተገደሉትን ሞልደንሳውያንን፣ ሁጎኖቶችን እና ሌሎችንም መሥዋዕት ይወክላል። አራተኛው ማጎተም ከትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን ጋር በትይዩ የሚሄድ ሲሆን፣ የጥንቷ ባቢሎን በጥንቷ እስራኤል ላይ ያደረገችውን ስደት እና የዘመናዊቱ ባቢሎን በዘመናዊቱ እስራኤል ላይ የምታደርገውን ስደት ይወክላል። የሁለቱም ምርኮዎች ታሪክ በመጀመሪያ ከእውነት መራቅን አስፈላጊ፤ ይህንንም የእስራኤል ነገሥታትና ንጉሠ ነገሥቱ ቆስጠንጢኖስ ፈጽመዋል። ሁለቱም በትያጥሮን የተወከለውን ዘመን የሚያስጀምር መንገድ አዘጋጁ።

ሰርዴስ ስም እንዳላት ብትናገርም፣ ከዚያ አንፃር ምንም ትርጉም የላትም፤ ይልቁንም ያ መናዘዝ ሐሰት ነው። የኾኪና መገኘት በሁለተኛው ቤተ መቅደስ ፈጽሞ አልተገለጠም። የክርስቶስ መገኘትም በሰርዴስ ታሪክ ውስጥ ፈጽሞ አልተገለጠም። የጨለማው ዘመን ተሐድሶ በመሠረቱ አንድ እርምጃ ወደ ፊትና ሁለት እርምጃ ወደ ኋላ የሚሄድ ተከታታይ ሂደት ነበር። የሰርዴስ ታሪክ በፕሮቴስታንት ተሐድሶ ውስጥ ሊፈጽመው የተገባው ሥራ ፈጽሞ አልተጠናቀቀም።

ፊላዴልፊያ ማለት የወንድማማችነት ፍቅር ማለት ነው፤ እግዚአብሔርን አስቀድመህ ካልወደድህ ወንድምህን መውደድ አይቻልም።

ሰው እግዚአብሔርን እወዳለሁ ቢል ወንድሙንም ቢጠላ፣ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያለየውን እግዚአብሔርን እንዴት ሊወድ ይችላል? ይህንም ትእዛዝ ከእርሱ አለን፤ እግዚአብሔርን የሚወድ ወንድሙን ደግሞ ይውደድ። 1 ዮሐንስ 4፡20-21።

ፊላዴልፊያ እግዚአብሔርን የሚወድ ቤተ ክርስቲያንን ትወክላለች፤ በዚህም ምክንያት በፊላዴልፊያ ላይ የተሰነዘረ ኩነት ወይም ተግሣጽ የለም።

ሊፊላዴልፊያም ቤተ ክርስቲያን መልአክ እንዲህ ጻፍ፤ ቅዱስ የሆነው፣ እውነተኛው፣ የዳዊት ቁልፍ ያለው፣ የሚከፍትና ማንም የማይዘጋ፣ የሚዘጋም ማንም የማይከፍት፣ እነዚህን ይላል፤ ሥራህን አውቃለሁ፤ እነሆ፣ ማንም ሊዘጋው የማይችል የተከፈተ ደጅ በፊትህ አኑሬልሃለሁ፤ ትንሽ ኃይል ቢኖርህም ቃሌን ጠብቀሃልና፣ ስሜንም አልካድህም። እነሆ፣ አይሁድ ነን የሚሉ ሳይሆኑም የሚወዱ፣ ከሰይጣን ምክራብ የሆኑትን፣ እነሆ፣ መጥተው በእግርህ ፊት እንዲሰግዱና እኔም እንደ ወደድሁህ እንዲያውቁ አደርጋቸዋለሁ። የትዕግሥቴን ቃል ጠብቀሃልና፣ እኔ ደግሞ በምድር ላይ የሚኖሩትን ለመፈተን በዓለም ሁሉ ላይ ከሚመጣው የፈተና ሰዓት እጠብቅሃለሁ። እነሆ፣ በፍጥነት እመጣለሁ፤ ማንም አክሊልህን እንዳይወስድ፣ ያለህን አጥብቀህ ያዝ። ድል የሚነሣውን በአምላኬ ቤተ መቅደስ ምስሶ አደርገዋለሁ። ከዚያም ወዲያ ፈጽሞ አይወጣም፤ በእርሱም ላይ የአምላኬን ስም፣ ከአምላኬም ዘንድ ከሰማይ የምትወርደውን የአምላኬን ከተማ የአዲሲቱ ኢየሩሳሌምን ስም፣ እንዲሁም አዲሱን ስሜን እጽፍበታለሁ። ራእይ 3፡7-12።

ሊፊላዴልፊያ “የዳዊት ቁልፍ” ተሰጣት፤ በጥንታዊቷ እስራኤል የፊላዴልፊያ ታሪክም የዳዊት ልጅ ተሰጣቸው፣ ይህም ከሌሎች ነገሮች መካከል የአልፋና የአሜጋ ትንቢታዊ መርህ፣ መጀመሪያውና መጨረሻውን ይወክላል። ያ ቁልፍ “ሂስቶሪኪዝም” የተባለውን የትርጓሜ ዘዴ ይወክላል። በጥንታዊቷ እስራኤል መጨረሻ በፊላዴልፊያ ቤተ ክርስቲያን የተወከለው ዘመን ውስጥ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት በጣም ደራሲ ራሱ ቁልፍ ነበር። በሚላራውያን ታሪክ በፊላዴልፊያ ቤተ ክርስቲያን የተወከለው ዘመን ውስጥ ዊልያም ሚላር ቁልፍ ተሰጠው። በእነዚህ ሁለት ታሪኮች ውስጥ ክርስቶስ ራሳቸውን የአብርሃም ልጆች እንደሆኑ ከሚያስቡ ነገር ግን ያልነበሩ አይሁድ ጋር ተያያዙ። ሚላርም ራሳቸውን መንፈሳዊ አይሁድ እንደሆኑ ከሚያስቡ ነገር ግን ያልነበሩ ፕሮቴስታንቶች ጋር ተያያዙ።

መንፈስ ለአብያተ ክርስቲያናት የሚለውን የሚሰማ ጆሮ ያለው ይስማ። ራእይ 3፡13።

ሎዶቅያ ማለት የተፈረደበት ሕዝብ ማለት ነው፤ እናም ሎዶቅያውያን፣ በክርስቶስ ዘመን የነበሩት አይሁድ፣ በመጨረሻ በ70 ዓ.ም. ኢየሩሳሌም በተፈረሰችበት ጊዜ ተፈረደባቸው። የከሐዲ ፕሮቴስታንትነት የመጨረሻ ፍርድ በእሁድ ሕግ ቀውስ ውስጥ ይፈጸማል፤ ነገር ግን በ1844 የጸደይ ወቅት የመጀመሪያውን መልአክ መልእክት በእነርሱ ሲጥሉ ፍርዳቸውን ተቀበሉ። ከዚያም በመለኮታዊ አዋጅ የበቢሎን ሴቶች ልጆች መሆናቸው ተነገረ። እነዚያ የወደቁ ፕሮቴስታንቶች በምርመራዊው ፍርድ የመጨረሻ ዘመን ውስጥ ያለውን ሎዶቅያዊ አድሼንቲዝም ይወክላሉ።

አሁን የራጅይ ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት እንደ ትንቢታዊ ምልክቶች በትክክል ሊገቡ የሚችሉባቸውንና ከዚያም በትንቢታዊ መልኩ ሊተገበሩ የሚችሉባቸውን ብዙ የተለያዩ መንገዶች በመሠረታዊነት ተመልክተናል። ነገር ግን እነርሱ ሊገቡና ሊተገበሩ የሚገባቸው “ከከፍተኛው ባለሥልጣን የተሰጡን” የትንቢት ሕጎች በሚያቀርቡት አውድ ውስጥ ነው።

መልእክቶች ለሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት የተሰጡት መልእክቶች የሐንስ መልእክቶችን በመዝገብ ላይ ባሰፈረበት ጊዜ በነበሩት ሰባት አብያተ ክርስቲያናት የተሰጡ ነበሩ። መልእክቶች ለሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት በታሪክ ዘመን ሁሉ ለሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት መመሪያና ማስጠንቀቂያ ይሰጣሉ። መልእክቶች ለሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት በታሪክ ዘመን ሁሉ ለእያንዳንዱ ክርስቲያን መመሪያና ማስጠንቀቂያ ይሰጣሉ። ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ያለውን የክርስትና ታሪክ ይወክላሉ። ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ከሙሴ ዘመን ጀምሮ እስከ ኢየሩሳሌም በ70 ዓ.ም. እስከ ተፈረሰችበት ድረስ ያለውን የጥንቷ እስራኤል ታሪክ ይወክላሉ። ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት በመጀመሪያዎቹ አራት አብያተ ክርስቲያናት እና በኋለኞቹ ሦስት አብያተ ክርስቲያናት መካከል ያለውን ልዩነት በመለየት ሊታወቁና ሊተገበሩ ይችላሉ።

እኛ እየለየን ካለን ስድስት ልዩ ልዩ ትንቢታዊ አተገባበሮች መካከል፣ እነዚህ አተገባበሮች በሰባቱ ማጎተሞች ውስጥም ተወክለው ይገኛሉ።

እነዚህን እውነቶች በሚቀጥለው ጽሑፍ ውስጥ እንመለከታለን።